

การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

วุฒิ สุวรรณรังษี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๔๑

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(อาจารย์สุพรรณ พันทนาชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์สุพรรณ พันทนาชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาด้วยดีจากอาจารย์สุพีพรรณ พัฒนาศักดิ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้ให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ นับว่าเป็นพระคุณอย่างสูงแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ ที่เป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษตรแพทย์ นายชูชาติ ททรัพย์มาก นายบุญส่ง ธนามี นายจเร เฉลิมวงศ์ ที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข เครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี อาจารย์สมศักดิ์ อมรรัตนานนท์ อาจารย์เชิดศักดิ์ พันธุ์พัฒน์ อาจารย์สุชาติ ดันติมาลา อาจารย์ยืนยง ราชวงษ์ อาจารย์อารีพร คำเงิน อาจารย์ทัตยา ยาขมภู ที่ได้เอื้อเฟื้อใน การเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือสนับสนุนให้การวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและความดีอันพึงจะมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่คุณบุญรัตน์ สุวรรณรังษี ที่ให้การสนับสนุนและ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

วุฒิ สุวรรณรังษี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	คํานิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	แนวการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ..	11
	การปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะกรรมการ	
	โรงเรียนประถมศึกษา	13
	เหตุผลของการออกระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา	15
	บทบาทโรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ...	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	41
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	67
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	อภิปรายผล	70
	ข้อเสนอแนะ	73
	บรรณานุกรม	75
	ภาคผนวก	80
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตาม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	43
2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามสถานภาพ	48
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยจำแนกเป็นรายด้าน	49
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทที่สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป โดยจำแนกเป็นรายข้อ	50
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 โดยจำแนกเป็นรายข้อ	52
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายข้อ ..	55
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวม จำนวนตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน	58
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการสนับสนุนการศึกษาโดยทั่วไป จำนวนตามสถานภาพ ของคณะกรรมการโรงเรียน	59

9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 จำนวนตามสภาพของ คณะกรรมการโรงเรียน	60
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน จำนวนตามสภาพ ของคณะกรรมการโรงเรียน	61
11	เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมทุกด้าน	62
12	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมทุกด้าน	63
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป จำนวนตามสภาพ ของคณะกรรมการโรงเรียน	64
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 จำนวนตามสภาพ ของคณะกรรมการโรงเรียน	65

15	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการโรงเรียน	66
----	---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกปัจจุบันและอนาคตเป็นโลกแห่งความรู้ที่มีการแข่งขันสูง คุณภาพของบุคลากรจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดของความได้เปรียบในการแข่งขันต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านทั่วโลกเริ่มตระหนักดีว่าคุณภาพของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถของการผลิตและการแข่งขัน ซึ่งเป็นหนทางของการพัฒนาประเทศโดยรวม วิธีทางของการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือ การให้การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 13 - 14) เพราะการศึกษาคือสิ่งที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถช่วยในการพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. 2535 : 1)

การแก้ปัญหาจำเป็นต้องมองไปในอนาคต การเตรียมบุคลากรจึงจะมีความหมาย เพราะการศึกษาจำเป็นต้องเตรียมบุคลากรไปพัฒนาอนาคต (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2535 : 4) กระทรวงศึกษาธิการ (2538 : คำนำ) ได้ตระหนักถึงการพัฒนาระบบบุคคลเพื่อให้ทันกับสังคมยุคโลกาภิวัตน์ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อมุ่งหวังที่จะบรรเทาปัญหาให้เบาบางลงหรือแก้ไขให้หมดสิ้นไป และมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสู่ความเป็นเลิศในปี 2550 จึงต้องจัดบริการทางการศึกษาให้ผู้เรียนมีสุขภาพพลานามัยดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด เป็นผู้ใฝ่รู้ และสามารถแสวงหาความรู้ เป็นผู้มีความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้มีมารยาทเรียบร้อย ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัวเสียสละ และอดทน ทำงานร่วมมือกับผู้อื่นได้ รักสิ่งแวดล้อม มีความเป็นประชาธิปไตย รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย และความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ โดยกระทรวงศึกษาธิการตระหนักว่า ความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวงที่จะบังเกิดขึ้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเข้าใจตรงกัน และความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครู

และบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : หน้า) มุ่งให้งานปฏิรูปการศึกษาปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม บังเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน และได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน องค์กรท้องถิ่น ประชาชน และผู้ปกครองนักเรียน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานการศึกษา และทัดเทียมกับประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ขึ้น โดยยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2525 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ที่ส่วนมากมีการแต่งตั้งมาจากบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้นำทางศาสนาที่ประชาชนให้ความเคารพ ผู้นำของหมู่บ้าน ผู้มีฐานะทางการเงิน บางทีกลุ่มบุคคลดังกล่าวยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาในด้านการศึกษา ประกอบกับหน่วยงานที่เหนือกว่าโรงเรียนให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านนี้ยังไม่ดีเท่าที่ควร มีการจัดการศึกษาดูงาน การอบรม การสัมมนา น้อยมาก ทำให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการศึกษาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน มีความคิดแต่เพียงว่าเมื่อได้ช่วยเหลือโรงเรียนด้วยทุนทรัพย์ก็เพียงพอ ไม่เห็นความสำคัญของการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมของนักเรียน คิดว่าบทบาทเหล่านี้ควรจะเป็นเรื่องของครูหรือปัญหาอาจเกิดจากโรงเรียนบางแห่งไม่เคยจัดการประชุมเพื่อขอความคิดเห็นในการทำงาน บางครั้งมีการประชุมแต่การกำหนดเวลาของการประชุมไปขัดกับเวลาในการประกอบอาชีพ จึงทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมน้อย ฉะนั้นการยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2525 จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้ครู ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าของโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และข้าราชการในท้องถิ่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทในการช่วยเหลือสนับสนุนการบริหารการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามความ

มุ่งหวังของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถาบันการศึกษาของชุมชนอย่างแท้จริง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : คพ.น.) จึงให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีบทบาทบริหารโรงเรียนในรูปขององค์กรบุคคล มีหน้าที่กำกับติดตามการทำงานของโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีหลักมีเกณฑ์

คณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบใหม่มีที่มาและมีสัดส่วนของคณะกรรมการอย่างชัดเจน กล่าวคือ เพิ่มคณะกรรมการจากกลุ่มข้าราชการครูมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมมีเพียงผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่กรรมการเลขานุการเพียงคนเดียว และคณะกรรมการโรงเรียนส่วนอื่น ๆ ก็มีที่มาแตกต่างกันเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น โดยมีสัดส่วนสามส่วนเท่า ๆ กัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน 1 ส่วน มีสามถึงห้าคน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน 1 ส่วน มีสามถึงห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองท้องถิ่น และหรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอีก 1 ส่วน มีสัดส่วนเท่ากันกับคณะกรรมการข้างต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 56) แม้กระนั้นก็ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ "ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539" เพิ่งจะเริ่มดำเนินการมาได้เพียง 1 ปีการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นกับโรงเรียนซึ่งจะต้องติดตามและแก้ไขต่อไปนั้นก็คือ การจัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการโรงเรียนอนุมัติแผนให้ทันใช้ในปีการศึกษา 2540 ประกอบกับระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำมีระยะเวลาเพียงสั้น ๆ โรงเรียนบางโรงเรียนมีครูอาจารย์ 3 - 4 คน แต่การจัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนต้องทำในงานหลายงาน หรือกิจกรรมหลายกิจกรรม แต่ละงานหรือแต่ละกิจกรรมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณ ซึ่งโรงเรียนบางโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความยากจนจึงไม่มีงบประมาณที่จะมาสนับสนุนในการดำเนินงาน นอกจากนั้นคณะกรรมการโรงเรียนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของตนเองเท่าที่ควร มีความคิดว่าเมื่ออนุมัติการใช้แผนปฏิบัติงานแล้ว คณะกรรมการจะต้องหางบประมาณมาสนับสนุนด้วย ดังนั้นเพื่อมิให้เป็นภาระในการหาเงินอีกคณะกรรมการโรงเรียนจึงตัดสินใจอนุมัติเฉพาะแผนปฏิบัติงานที่มีอยู่ในปีการศึกษาที่แล้วที่ไม่ต้องใช้เงินงบประมาณมาสนับสนุนเพิ่มเติมอีกให้เป็นงานต่อเนื่องและให้ทันกับการเปิดภาคเรียนใหม่เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2525 ยังไม่เอื้อต่อการปฏิรูปการศึกษา เพราะบทบาท

คณะกรรมการศึกษามีบทบาทเพียงให้การเสนอแนะ ปรีกษา สับสนุน เท่านั้น แต่บทบาท
 คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ได้ระบุมบทบาทเพิ่มเติม และมีความ
 ชัดเจนสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้คณะกรรมการ
 โรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน ให้ความ
 เห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วม
 ในการบริหารการเงิน รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียน
 ให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน สุกต้ายแต่งตั้งที่ปรึกษา
 และ/หรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียน
 มอบหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 37 - 38) ถ้าหาก
 บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาจาก
 หน่วยงานที่อยู่เหนือกว่าระดับโรงเรียน คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัด โดยจัดให้มีการอบรมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียนในเรื่องของ
 บทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป บทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า
 ด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา และบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน
 อย่างน้อยปีละ 1 - 2 คน และประมาณ 2 ครั้งต่อปีงบประมาณ ก็จะทำให้คณะกรรมการ
 โรงเรียนมีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง

จากระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ทำให้โรงเรียน
 สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และมีแบบมีแผนงานมากยิ่งขึ้น สามารถสนองตอบ
 นโยบายปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งหวังให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน
 ทำโรงเรียนให้มีคุณภาพโดยการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เราเรียกว่า การประกันคุณภาพ
 โรงเรียน สามารถสร้างความมั่นใจให้กับสังคมหรือชุมชนว่า โรงเรียนของชุมชนได้รับการพัฒนา
 ถึงเกณฑ์มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาให้กับลูกหลานของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนที่
 เรียนจบแล้วมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่การพัฒนา
 โรงเรียนให้มีความพร้อมถึงเกณฑ์ตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น องค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องสร้าง
 ความเข้าใจในการทำงาน และต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองที่รับผิดชอบอยู่โดยเป็น
 ตัวแทนแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ให้ผู้ปกครองนักเรียน และ
 ประชาชนได้รับรู้การทำงาน of โรงเรียน สร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ที่จัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การวัดผล ประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น (Portfolio) เพื่อให้นักเรียนซึ่งเป็นลูกหลานของตนได้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนดอย่างมีคุณภาพ จะต้องประสานงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน คือ ปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบให้มีสภาพเป็นปัจจุบัน และการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ร่มรื่นสวยงาม มีน้ำดื่ม น้ำใช้ตลอดปี จะต้องจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์การสอน และจัดให้มีห้องปฏิบัติการให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน การจัดงานวันไหว้ครู ทุนบุญขึ้นปีใหม่ การจัดงานวันเด็ก การเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี การพานักเรียนไปทัศนศึกษา ช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน การแก้ปัญหาเด็กเรียนที่มีน้ำหนักส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ การขาดเรียนอย่างเป็นประจักษ์และต่อเนื่อง และให้นักเรียนได้รับการพัฒนาครอบคลุมทุกด้าน ทั้งความรู้พื้นฐานทางวิชาการ การพัฒนาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ พฤติกรรม อารมณ์ สังคม ตลอดจนความรับผิดชอบ ความรักในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 18 - 20) ภาระงานเหล่านี้เป็นภาระงานของคณะกรรมการโรงเรียนทั้งสิ้น หากคณะกรรมการโรงเรียนได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่อย่างแท้จริง ย่อมจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างแน่นอน อาจจะเป็นเพราะบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในอดีตไม่มีหน้าที่กำกับ ติดตามเกี่ยวกับการบริหารงานทางการศึกษาโดยตรง หากได้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 อาจจะทำให้ช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ระบุไว้ชัดเจนให้คณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทในการกำกับติดตามในการประกันคุณภาพโรงเรียน จะต้องรับรองมาตรฐานของโรงเรียนที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ว่ามีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ คณะกรรมการโรงเรียนต้องมีความรู้ สามารถให้คำปรึกษา และสนับสนุนการประกันคุณภาพโรงเรียน ทั้งด้านปัจจัยการศึกษา กระบวนการบริหาร กระบวนการสอน กระบวนการนิเทศและผลผลิตทางการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของสังคม ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะส่งผลไปถึงบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาว่ามีความเข้าใจในบทบาทของ

ตนมากนักน้อยเพียงใดในบทบาทหน้าที่การกำกับติดตาม การทำงานของโรงเรียนประถมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการศึกษา การอนุมัติงบประมาณเพื่อใช้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาด้านการพิจารณาการประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นบทบาทที่แตกต่างไปจากเดิม และบทบาทนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์ หากคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทเหล่านี้ อย่างจริงจัง คุณภาพของการศึกษาก็อาจจะดีขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด จึงต้องการที่จะดำเนินการวิจัยบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน โดยมุ่งพิจารณาจากบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย อนุมัติเงินงบประมาณตามโครงการแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา กำหนดความต้องการวิธีการในการปรับปรุงโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของบุคคลในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีใน 3 ด้าน คือ ด้านสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีในครั้งนี้ จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและในการวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นแนวทางแก่คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในการปรับปรุงแก้ไขวิธีปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน นอกจากนั้นยังช่วยให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุง ส่งเสริม ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี อีกทั้งจะนำข้อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการอบรม สัมมนาบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป
 - 1.2 ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539
 - 1.3 ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2540 ซึ่งมีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 3,588 คน จาก 299 โรงเรียน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน 1,196 คน

2.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน 1,196 คน

2.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน 1,196 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2540 ซึ่งได้มาตามองค์ประกอบของคณะกรรมการโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน จำนวน 1,748 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน 600 คน

2.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน 574 คน

2.2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน 574 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน แบ่งออกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูในโรงเรียน

3.1.2 ผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่าของโรงเรียน

3.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป

3.2.2 ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

3.2.3 ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอตามที่โรงเรียนเสนอชื่อ ตามระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 โดยให้มีคณะกรรมการโรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างน้อยโรงเรียนละเก้าคน และไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยสามส่วนเท่ากัน ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และได้รับคำสั่งให้ทำหน้าที่คณะกรรมการโรงเรียน

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน หมายถึง ประชาชนที่ได้รับแต่งตั้งจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีให้ทำหน้าที่คณะกรรมการโรงเรียน

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองท้องถิ่น และ หรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หมายถึงคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีให้ทำหน้าที่คณะกรรมการโรงเรียน

2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี หมายถึง ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษาในระดับจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

3. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ประจำปีการศึกษา 2540 มีรวมทั้งหมด 299 โรงเรียน

4. บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มี 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป หมายถึง การเป็นตัวแทนแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียน การสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน การช่วยเหลือและการประสานการช่วยเหลือกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนหรือของโรงเรียน

4.2 ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 หมายถึง การกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาของโรงเรียน การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงิน การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนงานของโรงเรียน การประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และการแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

4.3 ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน หมายถึง การรับรอง

มาตรฐานของโรงเรียนว่ามีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ ซึ่งจะต้องให้คำปรึกษา สนับสนุนทางด้านปัจจัยการศึกษา กระบวนการบริหาร กระบวนการสอน กระบวนการนิเทศ และผลผลิตทางการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมแรงจูงใจและผลักดันให้โรงเรียนเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการสร้างกลไกในการติดตาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. การปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
3. เหตุผลของการออกระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
4. บทบาทโรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
 - 4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท
 - 4.2 ประเภทของบทบาทหน้าที่
 - 4.3 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
 - 4.3.1 บทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป
 - 4.3.2 บทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539
 - 4.3.3 บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนกับการประกันคุณภาพโรงเรียน
 - 4.4 บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบจัดการศึกษาถึง 3 ระดับ คือ ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนมัธยมขยายโอกาสฯ) มีแนวโน้มในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 10 - 13) โดยสรุปดังนี้

1.1 จัดการศึกษาระดับอนุบาลให้กับลูกหลานที่มีอายุระหว่าง 3 - 5 ขวบ ให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเตรียมห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ของเล่น อาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) และครูผู้อบรมเลี้ยงดูให้มีความพร้อม โดยการประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง และชุมชนในท้องถิ่น

1.2 จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กทุกคน และพร้อมส่งเสริมให้เด็กได้เรียนจนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีมาตรฐาน โดยมุ่งปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม จัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดตลอดปี จัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด และพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง พร้อมทั้งพัฒนาครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ดูแลเอาใจใส่เด็กนักเรียนอยู่เสมอ

1.4 จัดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนโดยให้หน่วยงานหรือองค์กรท้องถิ่น และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนพร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

1.5 ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารและการนิเทศการศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถบริหารงานได้ด้วยตัวเอง และให้คณะกรรมการโรงเรียน กลุ่มบุคคล องค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการดำเนินการ

1.6 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีผลต่อการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น โดยสรรหาครู ในวิชาที่ขาดแคลน พัฒนาครูและบุคลากรในสังกัดให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐาน

1.7 จัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และสร้างความภาคภูมิใจให้กับบุคลากร และให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข

1.8 ให้สำนักงานทุกระดับได้พัฒนาปรับปรุงการบริหารและการจัดการ โดยใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ได้มาตรฐานและทันสมัย

1.9 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกโรงเรียนได้รับประกันคุณภาพการศึกษา และมีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

2. การปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

รัฐตระหนักว่าการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่สนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 5) รัฐจึงได้กำหนดหลักการและความมุ่งหมายเป็นหลักพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประสานความร่วมมือร่วมใจทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน อันจะช่วยเสริมบทบาทของประเทศไทยให้โดดเด่นขึ้นในประชาคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 7) นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับชุมชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคมอื่น ๆ และสื่อมวลชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีเอกภาพ ด้านนโยบาย และมาตรฐานการศึกษารวมทั้งกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา อีกทั้งสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการจัดการศึกษาของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 20 - 21)

ดังนั้น นายสุวัชร รั้งสีตพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษา พุทธศักราช 2539 - 2550 โดยกำหนดปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปฏิรูประบบบริหารการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่โรงเรียน เพื่อให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารมากยิ่งขึ้น

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งแนวคิดและการปฏิบัติ เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพเพียงพอต่อการยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น จึงกำหนดกระบวนการในการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน กล่าวคือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 9 - 10)

- ขั้นที่ 1 การจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียน
- ขั้นที่ 2 การประเมินความต้องการในการพัฒนา
- ขั้นที่ 3 การสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน
- ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามแผนและทำให้เกิดผลจริง
- ขั้นที่ 5 การรายงานความก้าวหน้าต่อประชาชน
- ขั้นที่ 6 การประเมินและปรับปรุงให้เป็นแผนต่อเนื่อง

เพื่อให้การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ดำเนินไปตามกระบวนการ 6 ขั้นตอน

ข้างต้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 37 - 38) ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการ วิธีเลือกกรรมการ ตลอดจนภาระหน้าที่ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการโรงเรียน

การกระจายอำนาจให้ผู้อยู่ใกล้กับเด็กเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารเป็น หลักการที่เชื่อว่าจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสร้างคุณภาพในการเรียนของเด็กได้ อย่างดี จึงกำหนดให้การบริหารสถานศึกษาอยู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล คือ คณะกรรมการ โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน โดยกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นดังนี้คือ

ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน	3 - 5 คน
ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน	3 - 5 คน
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	3 - 5 คน

2.2 วิธีเลือกคณะกรรมการโรงเรียน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนให้ดำเนินการ คัดเลือกคณะกรรมการโรงเรียนดังนี้

2.2.1 ให้บุคคลแต่ละประเภทเลือกกรรมการจากบุคคลในกลุ่มของตนเข้ามา เป็นคณะกรรมการโรงเรียน

2.2.2 ให้คณะกรรมการโรงเรียนเลือกกรรมการจากผู้ปกครองนักเรียนและ ศิษย์เก่าของโรงเรียนหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนคนหนึ่งเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน

และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเลขานุการคณะกรรมการ โดยให้คณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในวาระคราวละไม่เกิน 3 ปี

2.3 ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาามีภาระหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.3.1 พิจารณาเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจากทุกแห่งทุกมุม และคิดสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน

2.3.2 พิจารณาสภาพของโรงเรียนของตน ตัดสินใจกำหนดจุดที่จะต้องปรับปรุง ทั้งนี้ต้องจัดลำดับด้วยว่าความต้องการใดมีแรงกดดันมากที่สุด

2.3.3 คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องกำหนดจุดยุทธศาสตร์ คือ "วิธีการ" ที่จะปรับปรุงจุดที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนมากที่สุด ท้ายสุดคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องตัดสินใจหาวิธีที่จะวัดผลในสิ่งที่วางแผนจะทำ ผลสุดท้ายที่พึงได้จากงานนี้ คือ แผนปรับปรุงโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนบรรลุถึงเป้าหมายของการปฏิรูป

2.3.4 คณะกรรมการโรงเรียนร่วมตรวจสอบความก้าวหน้า และแนวทางการปรับปรุงโรงเรียน

2.3.5 รับทราบความก้าวหน้าและรายงานให้เห็นขอบต่อผลงานของโรงเรียน

2.3.6 ให้การสนับสนุนในด้านการเงินและการเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียน

3. เหตุผลของการออกระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

รัฐบาลในสมัยของ นายบรรหาร ศิลปอาชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษาไทยให้มีการขยายการศึกษา 12 ปี ที่มีคุณภาพ โดยให้การศึกษาแก่เด็กเยาวชน และประชาชนอย่างทั่วถึง ให้โอกาสต่อสตรี ผู้ด้อยโอกาสทางร่างกาย และผู้ขาดทุนทรัพย์ ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้กระจายคุณภาพการศึกษาไปสู่ปริมณฑล ชนบท และท้องถิ่นห่างไกล เพื่อให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และต้องแก้ปัญหาการศึกษาของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 8) ดังนี้

1. ผลงานทางการศึกษา คือ ศักยภาพของประชาชนในประเทศยังไม่สามารถตอบสนองต่อสังคมได้ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพ

2. การพัฒนาเศรษฐกิจเจริญรุดหน้าเร็วมาก การพัฒนาทางการศึกษายังตามไม่ทัน

3. ประชาชนไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทัดเทียมกัน

ปัญหาเหล่านี้ถูกทอดทิ้งเป็นระยะเวลาสิบ ๆ ปี จะต้องได้รับการแก้ไข กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ในปีการศึกษา 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 1)

การปฏิรูปการศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นหน่วยปฏิบัติการที่สำคัญมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหาร และผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำและผู้แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน จากองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงในการบริหาร กำหนดให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นยุทธศาสตร์หลักในรูปของคณะกรรมการโรงเรียนที่มีครู ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่วมกันบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน คณะกรรมการโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และตรวจสอบ ตลอดจนร่วมชื่นชมในความสำเร็จของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของลูกหลานเป็นสำคัญ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. 2539 : 7 - 8) สาเหตุที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องยกเลิก "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2525" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 8) มีสาเหตุพอสรุปได้ดังนี้

1. กรรมการศึกษายังไม่ได้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่ควร เนื่องมาจากกรรมการศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจบางส่วนเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร และตระหนักว่าหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นของโรงเรียนเท่านั้น จึงไม่ได้เข้ามาทำหน้าที่ในส่วนนี้เท่าที่ควร พร้อมกันนั้นกรรมการศึกษายังได้เสนอแนะให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ตนเองเข้าใจภาระงานตามบทบาทและหน้าที่ของกรรมการศึกษาได้ดีขึ้น

2. กรรมการศึกษาที่อยู่ในชุมชนเมืองไม่ค่อยมีเวลาให้กับทางโรงเรียนมากนัก เนื่องมาจากความจำเป็นส่วนตัว กล่าวคือ มีธุรกิจที่ต้องดูแลเป็นประจำ แต่ขณะเดียวกัน กรรมการศึกษาที่เป็นนักธุรกิจเหล่านี้ก็พร้อมเสมอสำหรับการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความจำเป็น และที่ตนสามารถช่วยจัดทำให้ได้ สำหรับกรรมการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่นอกชุมชนเมือง มีอาชีพทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานะไม่ค่อยดีนัก จึงไม่สามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงินได้ แต่ก็ได้ให้ความร่วมมือในด้านแรงงาน และความคิดเห็นด้วยความยินดีเมื่อมีโอกาส

3. การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับกรรมการศึกษาอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ แต่การประสานงานกับส่วนราชการนั้น กรรมการศึกษายังไม่ได้ปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการส่วนมากพิจารณาจากบุคคลชุดเดิม บางครั้งก็ไม่ได้ปรึกษาหารือกันระหว่างโรงเรียนกับกรรมการศึกษา ทำให้บุคคลที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งขาดแรงจูงใจที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อีกทั้งกรรมการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งบางส่วนก็ไม่สามารถปลื้มตัวมาช่วยงานได้ ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนกับกรรมการศึกษาเป็นไปอย่างไม่ดีนัก

5. โรงเรียนยังไม่ให้ความสำคัญต่อกรรมการศึกษาเท่าที่ควร และมีการประชุมปรึกษาหารือกับกรรมการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

อนึ่ง เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการโรงเรียนบางคน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในลักษณะของคำถามปลายเปิด พบประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่ระบุไว้ในการประชุมคณะกรรมการการศึกษาคณะกรรมการศึกษาเทศบาล ดังนี้

1. กรรมการศึกษายังปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแนวทางการพัฒนาโรงเรียนได้น้อยมาก มีอยู่บางแห่งที่กรรมการศึกษาไม่เคยปฏิบัติหน้าที่นี้เลย ทั้งนี้เนื่องมาจากมีความคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน รวมทั้งกรรมการศึกษาเองก็ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร จึงทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ตลอดจนโรงเรียนเองก็ไม่ค่อยจะเปิดโอกาสให้กรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของกรรมการศึกษาเท่าที่ควรก็ได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2525 ที่ให้อยู่ใต้กำหนดบทบาทของกรรมการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ ทำให้โรงเรียนและกรรมการศึกษาไม่อาจกำหนดขอบเขตหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างชัดเจน

2. แม้ว่ากรรมการศึกษาส่วนใหญ่จะสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือจากประชาชนด้วยกันได้เป็นอย่างดี แต่ในส่วนของการขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการอื่นยังทำได้ไม่มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากกรรมการศึกษารู้สึกว่าตนเองขาดอำนาจต่อการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ

3. กรรมการศึกษาและโรงเรียน ได้ประสานงานกันเพื่อให้บริการแก่ชุมชนเท่าที่โอกาสจะเอื้ออำนวยอยู่แล้ว แต่มักปรากฏว่าหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปสู่ชุมชนมีกิจกรรมต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้กรรมการศึกษาตลอดจนชาวบ้านพลอยเบื่อหน่ายที่จะเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนไปด้วย อีกทั้งกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพเศรษฐกิจไม่ค่อยดีนัก ดังที่พอทราบกันอยู่แล้ว

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ยังมีไม่มากเท่าที่ควร อีกทั้งโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้กรรมการศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก (คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล. 2523 : 8)

สภาพการณ์และข้อความจริงต่าง ๆ เท่าที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการร่วมกันระหว่างกรรมการศึกษากับโรงเรียนยังไม่อยู่ในขั้นที่น่าพึงพอใจมากนัก อันเนื่องมาจากสาเหตุบางประการคือ กรรมการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีเวลา โรงเรียนปิดตัวกลัวถูกเรียไร และไร้ผลประโยชน์ แนวทางแก้ไขที่พอจะเป็นไปได้เท่าที่ได้รับการเสนอแนะมาจากผู้ตอบคำถามจำนวนหนึ่ง ซึ่งตรงกับความตั้งใจของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็คือ

- (1) จัดให้มีการพัฒนาทั้งความรู้ และความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่หรือในงานของกรรมการศึกษา
- (2) ควรมีคู่มือในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกรรมการศึกษา มอบให้กรรมการศึกษา
- (3) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยกรรมการศึกษาให้ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 7 - 9)

4. บทบาทโรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

คำว่า "บทบาท" ตามพจนานุกรมได้ให้ความหมายไว้ว่า ทำตามบท หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การแสดงพฤติกรรมตามบทหรือตำแหน่งหน้าที่ บทบาทจึงถือเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานต่าง ๆ มีนักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ลิตตัน (จิตยา สุวรรณณ. 2517 : 162 - 163 ; อ้างอิงมาจาก Linton. nd.) กล่าวถึงฐานะ (Status) และบทบาท (Role) ไว้ว่า ฐานะและตำแหน่งเป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่ของคนที่ยังดำรงตำแหน่งนั้นต้องปฏิบัติ ส่วนบทบาท คือ การแสดงออกตามหน้าที่นั้นให้คนอื่นประจักษ์ ฐานะ ตำแหน่ง และบทบาทเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนที่บุคคลจะเข้าไปสวมฐานะและตำแหน่งนั้น เมื่อบุคคลเข้าไปอยู่ในตำแหน่งใดแล้วก็จะถูกหล่อหลอมพฤติกรรมให้ผสมผสานสอดคล้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ภิญโญ สาร (2519 : 283) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ว่า หมายถึง ความมุ่งหมายที่บุคคลอื่นคาดว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่มีอยู่ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ โสภะ ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูชัย (2525 : 129) ที่กล่าวว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้น จะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะต้องทำอะไร มีพฤติกรรมอะไร บางทีอาจคลุมไปในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย

ลิงแกรน (นัฐเสฐ โพธิ์ศรีทอง. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Lingran. 1973 : 201 - 203) ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มชน โดยบทบาทต่าง ๆ จะมีเกณฑ์ของมัน และมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคม

ประมวล รัตน์วงศ์ (2519 : 12) สรุปเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไข และอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำ เมื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด พฤติกรรมดังกล่าวนี้ผูกพันกับความคิดเห็นของผู้เข้าดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมที่เห็นว่า บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นควรกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับ แม็คโดนัล

(รัฐเสฐ โพธิ์ศรีทอง. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Mc. Donald. 1971 : 3) ที่กล่าวถึงบทบาทว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวังของสมาชิกที่มีต่อบุคคลนั้น และบทบาทจะเป็นแบบแผนของความต้องการเป้าหมาย ความรู้ ความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม และการกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าคงเป็นไปตามชนิดของตำแหน่งที่มีอยู่

สุรพล พุฒคำ (2522 : 19) ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทหน้าที่เป็นของกลุ่ม ซึ่งกำหนดควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้น ๆ จะได้รับ บทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องทำรวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่ง ซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ดังนั้น บทบาทจึงมีความหมายแยกได้สองส่วนคือ

1. บทบาทที่ได้รับมาพร้อมตำแหน่ง เป็นบทบาทที่เกิดมาพร้อมตำแหน่งเมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็จะแสดงบทบาทตามกฎหมาย ระเบียบ ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ และสิทธิที่กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐาน

2. บทบาทที่เป็นความหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นบทบาทที่บุคคลที่เกี่ยวข้องคาดว่า บุคคลที่เข้าไปดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องมีแบบแผนพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะตรงกับแบบแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยม ทักษะ ประสิทธิภาพ และการศึกษาอบรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดต่าง ๆ ของบุคคลที่กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามหน้าที่หรือตำแหน่งที่มีอยู่ให้เห็นที่รู้เห็นของบุคคลอื่น ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจจะตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ได้ ฉะนั้น บทบาทจึงแบ่งออกเป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง

บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาที่ได้กระทำหรือปฏิบัติจริง

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาที่ควรจะทำปฏิบัติ

ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาตามบทบาท ของคณะกรรมการศึกษาเฉพาะบทบาทที่ปฏิบัติจริงเท่านั้น

4.2 ประเภทของบทบาทหน้าที่

ประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 120) ได้แบ่งประเภทของบทบาทออกเป็น

2 ประเภท ตามตำแหน่งที่ทำให้เกิดบทบาท คือ

1. บทบาทที่ได้มาจากตำแหน่ง เป็นบทบาทที่ถูกกำหนดควบคู่กับตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่งนั้น กฎ ระเบียบ ภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิและข้อผูกพัน ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นปกติสถาน (Norm) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น
2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ การศึกษา อบรม ประสบการณ์ ตลอดจนพื้นฐานของวัฒนธรรมและประเพณี ที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ยึดถือปฏิบัติ

ทิตยา สุวรรณชญ (2527 : 8) ได้แบ่งบทบาทออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทอุดมคติ (Ideal Role) คือ บทบาทของผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางสังคม ควรปฏิบัติบทบาทอุดมคติกำหนดโดยการอบรม ให้คำแนะนำสั่งสอน หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อที่ได้รับมอบหมาย
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) คือ บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมที่จะต้องปฏิบัติ บทบาทที่ปฏิบัติในครั้งนั้นกำหนดโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมนำเอาบทบาทอุดมคติไปแปล เพื่อให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น บทบาทที่ปฏิบัติจริงจะใกล้เคียงหรือแตกต่างจากบทบาทอุดมคติและสภาพแวดล้อม

ดิเรก พลเลิศ (2533 : 18) ได้แบ่งประเภทของบทบาทตามภารกิจและความรับผิดชอบต่อผู้บริหารไว้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทที่จำเป็นต้องกระทำหรือบทบาทตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ จำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ถ้าไม่กระทำหรืองดเว้นกระทำจะต้องมีความผิด
2. บทบาทอันควรกระทำ หรือบทบาทด้านควรจะเป็น เป็นบทบาทที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย แต่ต้องการหรือสังคมมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ควรปฏิบัติหรือควรกระทำ แม้ว่าจะมิได้กำหนดไว้เป็นกฎหมายก็ตาม

ชาร์บิน (ภิญโญ สาธร. 2519 : 55 ; อ้างอิงมาจาก Sarbin. 1972 : 546) ได้จำแนกลักษณะที่สำคัญของบทบาทเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความคาดหวัง (Expectations) เป็นความคาดหวังว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร
 2. การแสดงบทบาท (Enactments) เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลให้สอดคล้องกับหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้
- สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการปฏิบัติตามภาระกิจหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในด้านบทบาทการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน

4.3 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนเป็นสถานการศึกษาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด มีบุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนของชุมชน และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนกระจายอยู่ทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาลูกหลานของชุมชนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด มีทักษะในการทำงานมีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่ดีงาม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ตลอดจนเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า โดยลำดับ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ว่าบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

4.3.1 บทบาทหน้าที่โดยตรง

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานทางราชการที่ตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. งานวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดหาวัสดุสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การวัดผลประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
2. งานบุคลากร ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการด้านบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ครู อาจารย์ คนงานภารโรง ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนา

บุคลากรให้อยู่ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่บุคคลที่มีความผิดหรือปฏิบัติหน้าที่ด้อยประสิทธิภาพ

3. งานกิจการนักเรียน ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น การรับนักเรียนเข้าใหม่ การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน ตลอดจนจนถึงการจำหน่ายนักเรียนออกจากโรงเรียน และการติดตามดูความสำเร็จของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว

4. งานธุรการ การเงินและพัสดุ ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานการเงินของโรงเรียนทุกประเภท และการดำเนินงานเกี่ยวกับพัสดุของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5. งานอาคารสถานที่ ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ การบำรุงรักษา ตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของโรงเรียน โดยให้สามารถใช้งานได้คุ้มค่า และมีสภาพร่มรื่น สะอาด สวยงามอยู่เสมอ

6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งหมายรวมถึง ผู้ปกครอง นักเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน โดยเฉพาะกรรมการโรงเรียน โดยให้ชุมชนหรือบุคคลในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ช่วยพัฒนาโรงเรียน และโรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชน เป็นต้น

4.3.2 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน

บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนอีกบทบาทหนึ่ง คือ การดำเนินการประสานความร่วมมือกับคณะบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน คณะที่ปรึกษาของโรงเรียน และคณะกรรมการเฉพาะกิจที่คณะกรรมการโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งคณะบุคคลเหล่านี้โรงเรียนให้ความสำคัญและให้เกียรติ พร้อมทั้งพยายามสร้างความประทับใจและความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจนเกิดความรู้สึกว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนี้ด้วยเช่นกัน บทบาทในส่วนนี้จึงดังต่อไปนี้

1. งานเลขานุการคณะกรรมการโรงเรียน

เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการทำหน้าที่งานธุรการของคณะกรรมการโรงเรียนโดยเฉพาะ ประกอบด้วย

- งานทะเบียนประวัติคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการ
ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ

- งานธุรการการประชุม
- งานดำเนินการตามมติที่ประชุม
- งานความสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน

2. งานประสานและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

โรงเรียน

เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้
คณะกรรมการโรงเรียน สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่

- การประสานงานให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน แผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน

- การปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ตาม
ความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน

- การอำนวยความสะดวก กระตุ้น เร่งเร้า ให้คณะกรรมการ
โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งคณะ
กรรมการโรงเรียนให้ความเห็นชอบแล้ว

- เปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง และการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์
อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และความต้องการวิทยากรหรือบุคคลที่มี
ความรู้ ความสามารถในการท้องถิ่นมาร่วมให้การศึกษากับนักเรียน

- รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนอย่างน้อย
ภาคเรียนละหนึ่งครั้ง

- ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นที่คณะกรรมการโรงเรียนเชิญ
ชวนเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน

- จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นแหล่งบริการด้านวิชาการ
และอำนวยความสะดวกแก่ชุมชน

- บุคลากรของโรงเรียนออกไปร่วมพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น
- จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของ

กรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการเฉพาะกิจที่คณะกรรมการโรงเรียนแต่งตั้ง

4.4 บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

อุทัย หิรัญโต (2520 : 186) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการในทางรัฐประศาสนศาสตร์ว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลคณะหนึ่งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่พิจารณาค้นคว้าวินิจฉัยร่วมกันหรือข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งเป็นไปในทางองเดียวกันกับที่ มังกร ชัยชนะดารา (2520 : 162) กล่าวว่า คณะกรรมการ คือ กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจากประธานหรือที่ประชุม เพื่อพิจารณาหรือดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับ สมยศ นาวิการ (2522 : 271) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโดยคณะบุคคลว่าการแก้ปัญหาและการตัดสินใจโดยคณะกรรมการจะกระทำได้ดีกว่าบุคคล คณะกรรมการเป็นสื่อกลางที่ดีที่สุด ในการรวมผู้เชี่ยวชาญจากส่วนต่าง ๆ ขององค์การให้รวมกันแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพ แต่ขณะเดียวกัน การบริหารโดยคณะกรรมการอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องของอำนาจได้ง่าย เมื่อผู้บริหารแข่งขันอำนาจหน้าที่ระหว่างกัน การตัดสินใจอาจล่าช้าเนื่องจากการประชุมแต่ละครั้งต้องใช้เวลา

ส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2523 : 301) กล่าวว่า คณะกรรมการ คือ กลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์การ กลุ่มของคณะกรรมการอาจรวมกันขึ้นในลักษณะที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมักจะตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อรวมเอาบุคคลฝ่ายต่าง ๆ มาช่วยพิจารณาและแก้ปัญหาเฉพาะอย่างหรือทั่วไปในองค์การ

เดิม แยม์เสมอ (2524 : 115) ได้ให้ความหมายในทางรัฐประศาสนศาสตร์ว่าคณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่พิจารณาค้นคว้าหาควา^๕วินิจฉัยหรือข้อตกลงร่วมกัน

การบริหารงานโดยคณะกรรมการ เดคาโร (วิจิตร ปรานีธรรม, 2527 : 14 - 15 ; อ้างอิงมาจาก De Caro, 1977 : 2432-A) ได้แสดงทัศนะว่า

เป็นการบริหารที่เน้นถึงความสำคัญของการร่วมมือในการบริหารงานโดยคณะบุคคล เป็นการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องมีเวลาในการตัดสินใจต้องให้คำแนะนำแก่กระบวนการกลุ่ม สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง มีความจริงใจ และทุกคนมีส่วนร่วม

การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 นี้ คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งมีการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลเป็นรูปแบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลหลายคนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วินิจฉัย ตัดสินใจ การกำกับติดตามและวางแนวทางที่สำคัญให้โรงเรียนนำไปดำเนินการ การดำเนินการเช่นนี้จะก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานโรงเรียน เพราะคนหลาย ๆ คนมีโอกาสร่วมพิจารณา และผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และมีความผูกพันกับหน่วยงานที่ตนร่วมทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 46)

ฉะนั้นการเสนอรายชื่อคณะกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องคัดเลือกบุคคลที่ปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 บทบาทมากที่สุด กล่าวคือ ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ

ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารการประถมศึกษาในรูปคณะกรรมการแต่งตั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ จะก่อให้เกิดเอกภาพในการจัดการศึกษา ส่งเสริมความเสมอภาคของบุคคล ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นวินัยตัดสินใจด้วยบุคคลและเป็นการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นด้วย (คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล. 2523 : 2)

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ให้ปฏิบัติหน้าที่พัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วย กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 9 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 คน

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา คือ คณะบุคคลที่มีความตั้งใจเสียสละอุทิศตนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการโรงเรียนจากประธานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ตามที่โรงเรียนได้เสนอชื่อ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจะมีบทบาทหน้าที่ 3 ลักษณะ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 36 - 38) ดังนี้คือ

4.4.1 บทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป

4.4.2 บทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

4.4.3 บทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน

บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 บทบาท ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระเบียบคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 กำนหนดนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. บทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป

1.1 เป็นตัวแทนแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ให้ประชาชนทั้งหลายได้รับรู้

1.2 สร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประชาชนในชุมชน พร้อมทั้งประสานงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

1.3 เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

1.4 ช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนหรือของโรงเรียน

2. บทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ดังนี้

2.1 กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของโรงเรียน

2.2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

2.3 ให้ความปรึกษา เสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารการเงิน และงบประมาณของโรงเรียน การแสวงหา และให้การสนับสนุนด้านการเงิน

วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรม เสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกโรงเรียน

2.4 รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานของ โรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.5 ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อการพัฒนาโรงเรียน และให้มีการ ใช้บริการจากโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และร่วมพัฒนาชุมชนและ ท้องถิ่น

2.6 แต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนิน งานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

คณะกรรมการโรงเรียน เป็นองค์คณะบุคคลที่ประกอบด้วย ตำแหน่งต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ตำแหน่ง คือ ตำแหน่งประธาน ตำแหน่งกรรมการ และตำแหน่ง กรรมการและเลขานุการ บทบาทหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์คณะบุคคลนี้คือ การประชุม ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียนควรมีคุณลักษณะ และมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทของการประชุม ดังนี้

1. คุณลักษณะที่ดี

- (1) เป็นผู้มีความสุขรอบคอบ มีเหตุมีผล
- (2) ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- (3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- (4) รู้จักวิเคราะห์ และสรุปความคิดเห็นของผู้อื่น
- (5) รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- (6) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย

โดยเฉพาะประธานกรรมการนอกจากจะต้องมีคุณลักษณะ ดังกล่าวแล้ว ควรมีความสามารถในการประนีประนอม และรู้จักสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่คณะกรรมการเสนอต่อที่ประชุมอีกด้วย

2. บทบาทเกี่ยวกับการประชุม

(1) บทบาทของประธานกรรมการ

1.1 สิ่งการให้มีการนัดและเชิญกรรมการประชุม

1.2 เป็นประธานการประชุมและดำเนินการ

ประชุมตามรายการดังนี้ เปิดการประชุม ประชุมตามระเบียบวาระ ควบคุมการประชุมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย กำหนดประเด็นในการพิจารณา กระตุ้นและขอให้กรรมการแสดงความคิดเห็นสรุปเป็นมติที่ประชุม และปิดการประชุม

1.3 ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับ

กรรมการอื่น

(2) บทบาทของกรรมการ

2.1 ศึกษาญัตติระเบียบ และรายละเอียดของ

เรื่องที่จะประชุมก่อนการศึกษา

2.2 เข้าร่วมประชุมตรงเวลา

2.3 ใจกว้าง เสนอความคิดเห็นและยอมรับฟัง

ความคิดของผู้อื่น

2.4 ไม่นำความในที่ประชุมไปเปิดเผยที่อื่น

2.5 เคารพมติที่ประชุมและรักษามารยาทใน

การประชุม

(3) บทบาทของกรรมการและเลขานุการ

3.1 ชี้แจงข้อมูลและรายละเอียดตามระเบียบ

วาระหรือตามที่ประธานต้องการเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา

3.2 ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการเกี่ยวกับ

การประชุม ซึ่งได้แก่ จัดทำระเบียบวาระการประชุม กำหนดวันที่จะประชุมเพื่อเสนอประธานจัดทำเอกสารประกอบการประชุม ส่งเอกสารการประชุมให้กรรมการล่วงหน้า เตรียมห้องประชุม อุปกรณ์ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดบันทึกการประชุม แจกมติที่ประชุมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ และเสนองานการประชุมต่อหัวหน้าการประชุมศึกษา ภายใน 15 วัน

บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในส่วนที่ได้

กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พุทธศักราช 2539

นั้นสำคัญมาก คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ จำเป็นจะต้องรับรู้บทบาทของตนเองอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) หน้าที่กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของ

โรงเรียน

นโยบายและแผนแม่บทโรงเรียน เป็นเสมือน "เข็มทิศ"

ที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางของความสำเร็จ ดังนั้น เพื่อให้แผนการพัฒนาโรงเรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการโรงเรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการเสนอปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เห็นบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนได้ชัดเจน ขอเสนอควมรู้กันไปด้วยดังนี้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. เสนอคณะกรรมการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำนโยบายแผนแม่บท และแผนพัฒนาของโรงเรียนตามช่วงเวลาที่ต้องทำแผน ซึ่งควรประกอบด้วยครูในโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ที่เหมาะสม 2. อำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการจัดทำร่างนโยบายแผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน เช่น การจัดเตรียมข้อมูลเตรียมสถานที่ในการทำงาน ฯลฯ 3. นำเสนอร่างนโยบายแผนแม่บท และแผนพัฒนาต่อคณะกรรมการโรงเรียน 4. นำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ	1. ศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่อง การวางแผน และแผนแต่ละประเภทที่โรงเรียนต้องมี โดยเข้ารับการอบรมศึกษาจากเอกสารแหล่งความรู้ต่าง ๆ 2. แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน 3. เข้าไปมีส่วนร่วมในคณะกรรมการจัดทำนโยบายและแผน 4. พิจารณากำหนดนโยบายและแผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน

2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ก่อนสิ้นปีการศึกษา โรงเรียนจะนำเสนอแผนและแผนแม่บท มาจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานของปีการศึกษาต่อไป ก่อนจะนำเสนอแผนปฏิบัติการดังกล่าวไปใช้ โรงเรียนจะนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรงเรียนก่อน ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียนจะมีบทบาทในส่วนนี้ควบคู่กับบทบาทของโรงเรียน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และเสนอคณะกรรมการโรงเรียนเห็นชอบ 2. นำแผนแม่บทมาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน 3. เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการฯ 4. ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี 5. ประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง 6. สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลตามที่ระเบียบกำหนด	1. ศึกษาแผนแม่บท แผนพัฒนา และข้อมูลของโรงเรียนอยู่เสมอ 2. พิจารณาเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 3. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 4. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน 5. รับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผน

3) ให้ความสำคัญและแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหาร

การเงิน และงบประมาณของโรงเรียน การแสวงหา และให้ความสำคัญสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยาการภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรม เสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกโรงเรียน

การดำเนินงานของโรงเรียนจำเป็นต้องแสวงหาเงินมาใช้ เพื่อช่วยให้งานสำเร็จเกือบทั้งสิ้น ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียนควรมีบทบาทในการมีส่วนร่วมบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน โดยการให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการใช้เงินให้บังเกิดผลคุ้มค่า และหากงบประมาณของโรงเรียนไม่เพียงพอก็จะต้องมีส่วนร่วมในการแสวงหาเงิน วัสดุอุปกรณ์ สำหรับมาช่วยพัฒนากิจการของโรงเรียนด้วย ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บทบาทในการเป็นผู้ร่วมแสวงหาผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือที่เราเรียกว่า "ภูมิปัญญาท้องถิ่น" มาร่วมจัดกิจกรรมหรือร่วมจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนด้วย ซึ่งบทบาทในส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับบทบาทของโรงเรียน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ และแผนจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน 2. จัดทำคำของบประมาณ และรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ 3. จัดทำและเสนอแผนจัดซื้อ จัดจ้าง 4. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตามผลการจัดซื้อ จัดจ้าง 5. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนการจัดซื้อ จัดจ้าง 6. เสนอปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ตลอดจนทรัพยากรบุคคลหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น 7. ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพยากรบุคคล	1. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดจ้าง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง 2. รับทราบและให้ข้อเสนอนแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ ตลอดจนทั้งแผนการจัดซื้อ จัดจ้าง 3. รับทราบผลการจัดซื้อ จัดจ้าง และให้ข้อเสนอนแนะ 4. รับทราบ และพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้ได้มาซึ่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ตลอดจนทรัพยากรบุคคลตามที่โรงเรียนต้องการ 5. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอนแนะโครงการ

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
8. จัดทำ และเสนอโครงการเกี่ยวกับกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน เช่น โครงการจริยธรรม การกีฬา สหกรณ์ ประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น ต่อ คณะกรรมการโรงเรียน 9. ดำเนินงานตามโครงการและรายงานต่อ คณะกรรมการโรงเรียน	6. รับทราบผลการดำเนินงานตามโครงการ และให้ข้อเสนอแนะ

4) รับทราบความก้าวหน้าดำเนินงานตามแผนงานของ
โรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

คณะกรรมการโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้น เพื่อรับทราบความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการโรงเรียนได้ทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียนควรจะมีบทบาทหน้าที่สัมพันธ์กันในส่วนนี้ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้ คณะกรรมการโรงเรียนได้รับทราบ	1. รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของโรงเรียน และให้ข้อเสนอแนะ

5) ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อการพัฒนาโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

โรงเรียนจะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น จำเป็นจะต้องได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือองค์กรท้องถิ่น ซึ่งบทบาทหน้าที่ในส่วนนี้จะมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมหรือปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนเสนอต่อคณะกรรมการโรงเรียน 2. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3. ดำเนินงานตามแผน และรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการโรงเรียนได้รับทราบ	1. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชน และแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงาน พร้อมทั้งช่วยประสานงานกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 2. รับทราบผลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะ

6) แต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

นอกจากคณะกรรมการโรงเรียนแล้ว ยังมีผู้นำชุมชนหรือประชาชนในชุมชนอีกไม่น้อยที่ยินดีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน และอยากช่วยสร้างสรรค์โรงเรียนของเราให้เป็นแหล่งความเจริญของท้องถิ่น แต่บุคคลดังกล่าวไม่ได้เข้ามา

ร่วมเป็นกรรมการโรงเรียน เพราะระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาฉบับปัจจุบัน กำหนดให้มีกรรมการโรงเรียนจำนวนจำกัด ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียน จึงมีบทบาทสำคัญในการสรรหาบุคคลดังกล่าวมาแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อช่วยดำเนินงาน และมอบหมายภาระหน้าที่ให้ช่วยรับผิดชอบได้ตามศักยภาพของผู้นั้น

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
1. สรรวจและจัดทำเนียบบุคคลที่มีความสามารถ และบุคคลตัวอย่างด้านต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต 2. เสนอรายชื่อบุคคลที่มีความสามารถ และบุคคลตัวอย่างด้านต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและ/หรือ คณะกรรมการตามภารกิจที่ระเบียบกำหนด	1. พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะกรรมการตามภารกิจและขอบข่ายของคณะกรรมการตามความจำเป็น และเหมาะสม

3. บทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การรับรองมาตรฐานของโรงเรียนว่า มีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนควรมีบทบาทในเรื่องนี้ ดังนี้

3.1 ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการประกันคุณภาพโรงเรียน ทั้งด้านปัจจัยการศึกษา กระบวนการบริหาร กระบวนการสอน กระบวนการนิเทศ และผลผลิตทางการศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของสังคม

3.2 เสริมแรงจิตใจ และผลักดันให้โรงเรียนเร่งพัฒนา

คุณภาพการศึกษาด้วยการสร้างกลไกในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนควบคู่กับการดูแลให้นักเรียนได้รับบริการการศึกษาตามศักยภาพของแต่ละคน

3.3 รับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามมาตรฐานที่

กำหนดไว้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แม้ว่าการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จะมีความสำคัญอย่างมากต่อโรงเรียนก็ตาม แต่ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือทำการศึกษาถึงการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะยังมีไม่มากนัก มีแต่ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และอื่น ๆ ซึ่งพอที่จะสามารถนำมาใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาได้ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ประจักษ์ ลุนราศรี (2524 : 38 - 40) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการศึกษาโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษา ตามสถานภาพสำคัญ ๆ ได้แก่

ข้าราชการในท้องถิ่น นับว่าเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะถือว่า บุคคลกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของข้าราชการในกระทรวงต่าง ๆ ทราบแนวนโยบายและกฎ ระเบียบ ตลอดจนแนวปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของทางราชการเป็นอย่างดี เมื่อมีโอกาสพัฒนาชุมชน และนโยบายของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งกลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าประชาชนในท้องถิ่น จึงสามารถแสดงบทบาทในทางวิชาการให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนได้อย่างดียิ่ง

ข้าราชการบำนาญในท้องถิ่น กลุ่มคนเหล่านี้นอกจากสามารถแสดงบทบาทให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนได้เท่าเทียมกับข้าราชการในท้องถิ่นแล้ว กลุ่มคนเหล่านี้ยังเป็นผู้ที่มี

ประสบการณ์ในการทำงานให้กับชุมชนมายาวนาน มีฐานะมั่นคง มีความกว้างขวาง เป็นที่รู้จัก เคารพนับถือ และเป็นที่ไว้วางใจของบุคคลทั่วไปในท้องถิ่นนั้น การได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนจึงยอมทำให้การบริหารโรงเรียนเกิดผลดีมากยิ่งขึ้น

ผู้ปกครองนักเรียน บทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในฐานะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนนับว่าสำคัญมาก เพราะผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด สามารถล่วงรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่สามารถทราบถึงสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ได้ดีพอ นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนยังประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพ และมีความสามารถแตกต่างกันจึงรู้และเข้าใจปัญหา ตลอดจนความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะให้คำแนะนำในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ประชาชนในท้องถิ่น คนกลุ่มนี้เป็นประชาชนทั่วไป ซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยบุคคลกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่มิได้เกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกับโรงเรียนโดยตรง แต่มีความพร้อม และมีความสนใจที่จะให้การช่วยเหลือแก่โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ตามความถนัด หากผู้บริหารโรงเรียนเข้าใจและเชิญชวนบุคคลกลุ่มนี้เข้ามาเป็นคณะกรรมการการศึกษา บุคคลกลุ่มนี้ย่อมจะให้การช่วยเหลือและชี้แนะให้การพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

รุ่ง แก้วแดง (เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล. 2527 ; อ้างอิงมาจาก รุ่ง แก้วแดง. 2526 : 16 - 17) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า กรรมการศึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ เป็นผู้ประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

ธนอม สุขสง่าเจริญ (2527 : 142) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาโรงเรียนประชาบาล เขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การให้ความร่วมมือ ร่วมใจ หรือส่งเสริม ให้กำลังใจในการพัฒนาชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะโรงเรียนในฐานะส่วนหนึ่งของชุมชน ควรแสดงออกถึงสิ่งเหล่านี้ โอกาสที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้าใจ

มองโรงเรียนในแง่ดี และพร้อมที่จะสนับสนุนให้ความช่วยเหลือโรงเรียนย่อมมีมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาทุกระดับควรระลึกอยู่เสมอว่า การบริการชุมชนเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านอาคาร สื่อวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้ด้วย เป็นการช่วยแก้ปัญหาสภาพความแออัดของชุมชนให้ดีขึ้น

โยทธการ แก้วปลั่ง (2529 : 18 -19) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า งานในหน้าที่ของกรรมการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการช่วยในด้านการหาเงินให้แก่โรงเรียนเป็นหลัก เช่น หาเงินก่อสร้างอาคารเรียน จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนในด้านการดำเนินงานของกรรมการศึกษานั้นมักจะถาวรไม่ค่อยมีการแต่งตั้งกรรมการศึกษาใหม่ รวมทั้งไม่มีการปลดกรรมการศึกษาคนเดิม เพราะต้องระมัดระวังด้านความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือดีหรือไม่ก็อยู่ที่ความเสียสละของกรรมการศึกษา และได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานด้านกรรมการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

1. ให้มีการกำหนดวาระของการดำเนินงาน
2. ช่วยเหลือให้มีสิทธิทางด้านสวัสดิการต่าง ๆ บ้างพอสมควร

เจษฎา บุระจารุ (2540 : 105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของคณะกรรมการโรงเรียนที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษาด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ คณะกรรมการโรงเรียนประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการของกรรมการโรงเรียนที่มีต่อการบริการชุมชนอยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน และความต้องการในการบริการชุมชนของคณะกรรมการโรงเรียนทุกสถานภาพมีความต้องการต่องานทุกด้านไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

สมิท (อำนาจ ปราสาททอง. 2537 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1971 : 2377-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของตัวแทนประชาชนในการวางแผน และพัฒนาการศึกษาในรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า

1. คณะกรรมการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และประชาชน มีความต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ
2. คณะกรรมการศึกษา และประชาชน ไม่เห็นด้วยที่โรงเรียนดำเนินการโดยไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการศึกษามีส่วนรับรู้
3. คณะกรรมการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเห็นพ้องกันว่า โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิม หากเปิดโอกาสให้คณะกรรมการศึกษาได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

เบเคอรา (นัฐเสฐ โพธิ์ศรีทอง. 2538 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Becerra. 1974 : 6887-A) วิจัยเรื่อง บทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชนต่อการวินิจฉัยปัญหาของโรงเรียน เขาได้คัดเลือกปัญหาของโรงเรียนที่ต้องอาศัยการตัดสินใจร่วมกันของผู้บริหารและตัวแทนของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองฝ่ายพยายามที่จะทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า

1. ผู้บริหารต้องสนใจและเข้าใจความแตกต่างของชุมชน และต้องพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้ในทุกโอกาส
2. ทักษะในทางที่ไม่พึงประสงค์ของแต่ละฝ่ายจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน
3. การให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน จะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้เขาได้ศึกษาล่วงหน้า
4. ผู้บริหารจะต้องยอมรับในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และไม่ควรคาดหวังผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกับชุมชนมากเกินไป

คลิกเลย์ (Quigley. 1993 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปกครองโรงเรียนตามการรับรู้ และความคาดหวังของการศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการโรงเรียน ที่มีต่อบทบาทของตน ด้านมนุษยสัมพันธ์และความรับผิดชอบ พบว่า

1. การบริหารโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคณะกรรมการโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
2. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในอุดมคติของคณะกรรมการโรงเรียนแตกต่างกัน
3. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในอุดมคติของศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการโรงเรียนแตกต่างกัน
4. บทบาทที่คาดหวังในด้านการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มของคณะกรรมการโรงเรียน และด้านการปฏิสัมพันธ์ของคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการรับรู้ที่เป็นจริงของทั้งสองกลุ่มในโรงเรียน ต้องบประมาณ การติดต่อสื่อสาร ทักษะการจัดการและทักษะทางวิชาชีพ
6. การสื่อสารที่ชัดเจนและเปิดเผยยังคงเป็นกุญแจที่มีประสิทธิภาพในสัมพันธภาพระหว่างคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้รับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 3,588 คน จากโรงเรียน 299 โรงเรียน กระจายเป็น

1.1	ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน	1,196 คน
1.2	ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน	1,196 คน
1.3	ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1,196 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มประชากร โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การสุ่มโรงเรียนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 ของประชากรในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอใด ที่มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 1 โรงเรียน จะใช้โรงเรียนนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ได้คณะกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 2.1 กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 1,884 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอ	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		
	โรงเรียน	คณะกรรมการ โรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการ โรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการ โรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการ โรงเรียน	
1. เมืองสระบุรี	2	24	21	252	1	12	11	132	144
2. แก่งคอย	8	96	36	432	4	48	18	216	264
3. ทนงแค	1	12	41	492	1	12	21	252	264
4. ทนงแซง	1	12	13	156	1	12	7	84	96
5. บ้านหมอ	1	12	21	252	1	12	11	132	144
6. เสาไห้	2	24	17	204	1	12	9	108	120
7. พระพุทธบาท	4	48	24	288	2	24	12	144	168
8. วิหารแดง	4	48	20	240	2	24	10	120	144

ตาราง 1 (ต่อ)

	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		
	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	
สำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอ									
	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	คณะกรรมการโรงเรียน	
	1	12	30	360	1	12	15	180	192
	3	36	7	84	2	24	4	48	72
	1	12	5	60	1	12	3	36	48
12. วัดม่วง	1	12	16	192	1	12	8	96	108
13. เฉลิมพระเกียรติ	1	12	18	216	1	12	9	108	120
รวม	30	360	269	3,228	19	228	138	1,656	1,884

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจากตำรา คู่มือ เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถาม และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
3. ตัวเลือก แล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity)
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญทุกฉบับมาปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน 30 คน
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970 : 170 - 171) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97
5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนหนังสือรับรองและแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 โรงเรียน
2. ขออนหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีไปแสดงต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและรวบรวมเก็บแบบสอบถาม จำนวน 1,884 ฉบับ ภายในเวลาที่กำหนด คือ ประมาณ 15 วัน
3. ผู้วิจัยติดต่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 1,748 ฉบับ
4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ถูกต้อง สมบูรณ์ที่ได้รับคืน เพื่อดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปร แล้วหาค่าร้อยละ
2. ตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
 - ระดับปฏิบัติน้อย เท่ากับ 1 คะแนน
 - ระดับปฏิบัติปานกลาง เท่ากับ 2 คะแนน
 - ระดับปฏิบัติมาก เท่ากับ 3 คะแนน
3. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนที่คำนวณได้จากข้อ 2
4. แปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลของเบสต์ (Best. 1981 : 184) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
5. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA
6. แบบสอบถามปลายเปิด มาหาค่าความถี่ และร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
 - ค่าเฉลี่ย X (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)
 2. การวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว ใช้สถิติ One-Way ANOVA
- การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม

สำเร็จรูป SPSS/PC+

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum of Squares
df	แทน	Degree of Freedom
MS	แทน	Mean Squares
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามที่ปรากฏในแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และรายด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยการวิเคราะห์การแปรปรวน พิจารณาโดยรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละดังตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนแบบสอบถาม	ผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละ ของฉบับสมบูรณ์
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	628	600	95.54
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	628	574	91.40
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	628	574	91.40
รวม	1,884	1,748	92.76

จากตาราง 2 แสดงว่า คณะกรรมการโรงเรียนตอบแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 1,748 คน จากแบบสอบถามที่ส่งไป 1,884 บาท คิดเป็นร้อยละ 92.76 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 600 คน คิดเป็นร้อยละ 95.54 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ตอบแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ กลุ่มละ 574 คน คิดเป็นร้อยละ 91.40

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ ดังตาราง 3 ถึงตาราง 10

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยจำแนกโดยรวม
และรายด้าน

การปฏิบัติตามบทบาท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน โดยทั่วไป	2.25	0.47	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียน พ.ศ. 2539	1.99	0.54	ปานกลาง
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน	1.91	0.56	ปานกลาง
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	2.01	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าคณะกรรมการโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติตามบทบาท
ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ด้านสนับสนุนการศึกษาทั่วไป ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามบทบาทแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
รองลงมา ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา พ.ศ. 2539 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทหน้าที่
สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหว ของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ	2.32	0.62	ปานกลาง
2	มีส่วนร่วมทำให้ชุมชนเข้าใจการจัดการศึกษา ของโรงเรียน	2.28	0.64	ปานกลาง
3	มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ประสานงานให้ ชุมชนเข้ามาพัฒนาโรงเรียน	2.32	0.64	ปานกลาง
4	มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์เพื่อทำกิจกรรม ของโรงเรียน	2.22	0.62	ปานกลาง
5	มีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุ ครุภัณฑ์ให้กับ โรงเรียน	2.02	0.67	ปานกลาง
6	มีส่วนร่วมใช้แรงงานในการทำกิจกรรม ของโรงเรียน	2.38	0.66	ปานกลาง
7	มีส่วนร่วมช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือ กับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน	2.24	0.65	ปานกลาง
8	มีส่วนร่วมช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือ ชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของโรงเรียน	2.22	0.66	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.25	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า คณะกรรมการโรงเรียน มีความเห็นว่า การปฏิบัติตาม
 บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
 ด้านสนับสนุนการศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมี
 การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข้อที่คณะกรรมการโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่
 การมีส่วนร่วมใช้แรงงานในการทำกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วม
 ในการแจ้งข่าวเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบและการมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่
 ประสานงานให้ชุมชนเข้ามาพัฒนาโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วม
 ในการบริจาควัสดุ ครุภัณฑ์ให้กับโรงเรียน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการปฏิบัติตาม
บทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
พ.ศ. 2539 โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	มีโอกาสดำเนินการร่วมการอบรม ศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อทำความเข้าใจเรื่องการ วางแผนแม่บท	1.86	0.71	ปานกลาง
2	มีโอกาสดำเนินการร่วมการอบรม ศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อทำความเข้าใจแผนงานของ โรงเรียนแต่ละประเภท	1.80	0.69	ปานกลาง
3	มีส่วนในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	1.97	0.71	ปานกลาง
4	มีส่วนในการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนของ โรงเรียน	1.99	0.73	ปานกลาง
5	มีส่วนในการให้ความเห็นชอบแผนงานของ โรงเรียน	2.09	0.71	ปานกลาง
6	มีส่วนรับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน ของโรงเรียน	2.25	0.68	ปานกลาง
7	มีส่วนให้ความเห็นชอบในการจัดสรร งบประมาณตามแผนงานของโรงเรียน	1.95	0.72	ปานกลาง
8	เป็นคณะกรรมการการเงินซึ่งมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการบริหารการเงินของ โรงเรียน	1.87	0.75	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9	ได้รับรายงานเกี่ยวกับ การใช้จ่ายเงินของ โรงเรียนในฐานะคณะกรรมการโรงเรียน	2.07	0.76	ปานกลาง
10	ได้มีส่วนรับทราบความก้าวหน้าเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียน	2.25	0.65	ปานกลาง
11	มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง การดำเนินงานตามแผนงานโรงเรียน	2.04	0.68	ปานกลาง
12	มีส่วนในการให้ความเห็นชอบแผนงานบริการ ชุมชนของโรงเรียน	2.06	0.71	ปานกลาง
13	มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประสานงานของโรงเรียนกับชุมชน	1.96	0.73	ปานกลาง
14	ได้มีส่วนรับทราบผลการดำเนินงานตาม แผนงานบริการชุมชนของโรงเรียน	2.08	0.70	ปานกลาง
15	ได้ร่วมการเสนอชื่อในการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน	1.87	0.72	ปานกลาง
16	ได้ร่วมการเสนอชื่อในการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำนโยบายของโรงเรียน	1.87	0.73	ปานกลาง
17	ได้ร่วมเสนอชื่อในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัด ทำแผนงานของโรงเรียน	1.85	0.72	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	1.99	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข้อที่คณะกรรมการโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การได้มีส่วนรับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของโรงเรียนและการมีส่วนรับทราบความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบแผนงานโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรม ศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อทำความเข้าใจเรื่องแผนงานของโรงเรียนแต่ละประเภท

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการ
ประกันคุณภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	ได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านบุคลากร (ครู นักเรียน ภารโรง) ให้กับโรงเรียน	1.73	0.70	ปานกลาง
2	ได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านงบประมาณ (เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์) ให้กับโรงเรียน	1.70	0.70	ปานกลาง
3	ได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ (อาคารเรียน อาคารประกอบ) ให้กับ โรงเรียน	1.77	0.72	ปานกลาง
4	ได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับ โรงเรียน	1.98	0.72	ปานกลาง
5	ได้มีส่วนกำหนดคุณลักษณะของสื่อที่ใช้สำหรับ การเรียนการสอนให้กับโรงเรียน	1.80	0.72	ปานกลาง
6	ได้มีส่วนกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น	1.67	0.70	ปานกลาง
7	ได้มีส่วนช่วยแสวงหาวิทยากรท้องถิ่น ตลอดจน ภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้กับโรงเรียน	1.75	0.72	ปานกลาง
8	ได้มีส่วนช่วยสรรหาคัดเลือกในท้องถิ่นมาช่วย รับผิดชอบในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้กับโรงเรียน	1.70	0.70	ปานกลาง
9	ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการบริหารงานโรงเรียน	1.97	0.71	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
10	ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยยึดเด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	2.00	0.74	ปานกลาง
11	ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการวัดผลประเมินผล ตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน	1.94	0.79	ปานกลาง
12	ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมให้โรงเรียนบริหารงาน ให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ	2.00	0.75	ปานกลาง
13	ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน คุณภาพ ของนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร	2.05	0.72	ปานกลาง
14	ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับ สุขภาพของนักเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงสาธารณสุข	2.12	0.73	ปานกลาง
15	ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับ คุณธรรมของนักเรียน	2.15	0.72	ปานกลาง
16	ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับ การอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียน	2.18	0.72	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	1.91	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า คณะกรรมการโรงเรียน มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข้อที่คณะกรรมการโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาทมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การได้มีส่วนกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวม จำแนก
ตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ ตามบทบาท รวมทุกด้าน
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.46	0.57	ปานกลาง
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	2.21	0.63	ปานกลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	2.28	0.62	ปานกลาง
รวม	2.01	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน
หรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทุกด้านอยู่ในระดับ
ปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านสนับสนุน
การศึกษาทั่วไป จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ ตามบทบาท สนับสนุนการ ศึกษาของ โรงเรียน โดยทั่วไป
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.40	0.41	ปานกลาง
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	2.15	0.47	ปานกลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	2.20	0.48	ปานกลาง
รวม	2.25	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน หรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านสนับสนุนการศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการปฏิบัติตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539
จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สภาพของกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ ตามบทบาท ด้านการปฏิบัติ ตามระเบียบ กระทรวงศึกษา ธิการว่าด้วย คณะกรรมการ โรงเรียนประถม ศึกษา พ.ศ. 2539
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.20	0.51	ปานกลาง
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	1.83	0.54	ปานกลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1.93	0.52	ปานกลาง
รวม	1.99	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน
หรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการประกัน
คุณภาพการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ ตามบทบาท
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.20	0.46	ปานกลาง
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	1.72	0.53	ปานกลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1.79	0.55	ปานกลาง
รวม	1.90	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน
หรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษาโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด
สระบุรี โดยการวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว ใช้สถิติ One - Way ANOVA
ดังตาราง 11 ถึงตาราง 15

ตาราง 11 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมทุกด้าน

การปฏิบัติตามบทบาท ของคณะกรรมการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของ โรงเรียนโดยทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	21.85	2	10.93	52.86*
	ภายในกลุ่ม	360.68	1,745	0.21	
	ทั้งหมด	382.53	1,747		
ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระหว่างกลุ่ม	42.52	2	21.25	77.93*
	ภายในกลุ่ม	476.03	1,745	0.27	
	ทั้งหมด	518.55	1,747		
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	77.82	2	38.91	147.03*
	ภายในกลุ่ม	461.78	1,745	0.26	
	ทั้งหมด	539.60	1,747		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	49.67	2	24.84	118.21*
	ภายในกลุ่ม	366.63	1,745	0.21	
	ทั้งหมด	416.30	1,747		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ดังนั้น เพื่อให้ทราบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรกลุ่มใดที่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบต่อไป โดยใช้วิธี Student Newman Kelus

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมทุกด้าน

สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน		ผู้ปกครอง นักเรียน หรือศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ จากประชาชน	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ ข้าราชการครู
	$\bar{X}$	1.85	1.93	2.24
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	1.85	—	0.08*	0.39*
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1.93		—	0.31*
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.24			—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน มากกว่าผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน มากกว่าผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษา
ของโรงเรียนโดยทั่วไป จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน		ผู้ปกครอง นักเรียน หรือศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ จากประชาชน	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ ข้าราชการครู
	$\bar{X}$	2.15	2.20	2.40
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	2.15	–	0.05	0.25*
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	2.20		–	0.20*
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.40			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูปฏิบัติตามบทบาท
ด้านสนับสนุนการศึกษาโดยทั่วไปมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจาก
ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่ากับผู้ทรงคุณวุฒิ
จากประชาชนปฏิบัติตามบทบาทด้านสนับสนุนการศึกษาโดยทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 จำแนก
ตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน		ผู้ปกครอง นักเรียน หรือศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ จากประชาชน	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ ข้าราชการครู
	$\bar{X}$	1.83	1.93	2.20
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	1.83	—	0.09*	0.37*
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1.93		—	0.28*
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.20			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู ปฏิบัติตามบทบาทของ
คณะกรรมการโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 มากกว่าผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ
จากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ปฏิบัติตามบทบาทด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 มากกว่าผู้ปกครอง
นักเรียนและศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ด้านบทบาทการพิจารณา
การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน		ผู้ปกครอง นักเรียน หรือศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ จากประชาชน	ผู้บริหาร โรงเรียนหรือ ข้าราชการครู
	$\bar{X}$	1.72	1.79	2.20
ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า	1.72	—	0.07*	0.48*
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน	1.79		—	0.41*
ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู	2.20			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู ปฏิบัติตามบทบาทด้าน
การพิจารณาประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าและ
ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ปฏิบัติตามบทบาทด้านการพิจารณาประกันคุณภาพการ
ศึกษาโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เกี่ยวกับด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน ผู้วิจัยสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2540 จาก 299 โรงเรียน จำนวน 3,588 คน โดยสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในทุกอำเภอ ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 ตามสถานที่ตั้งจากโรงเรียนในเขตสุขาภิบาลหรือเขตเทศบาลกับ

นอกเขตสุขภาพหรือนอกเขตเทศบาล จากกลุ่มตัวอย่างสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน อย่างละ 628 คน รวม 1,884 คน

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ของ ลิเคอร์ท (Likert) เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 41 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำการวิจัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทำหนังสือแจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอภายในจังหวัด ในการส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเอง จากแบบสอบถามจำนวน 1,884 ฉบับ จากนั้นตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มละ 628 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู 600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.54 กลุ่มผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนได้รับคืนแบบสอบถาม กลุ่มละ 574 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.40

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคิดเป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนโดยใช้สถิติ One - way ANOVA ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีทดสอบ Student - Student - Newman - Keuls ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package of Social Science) วิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

1. การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้งโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทุกกลุ่ม

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติตามบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน ด้านการพิจารณาการประกันคุณภาพโรงเรียนและโดยรวมทุกด้าน ส่วนบทบาทด้านการสนับสนุนการศึกษาโดยทั่วไป ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู มีการปฏิบัติตามบทบาทแตกต่างจากผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้ปกครอง นักเรียน หรือศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ว่า เกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

1.1 การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพโดยรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 เพิ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 จึงทำให้ผู้ปฏิบัติตามระเบียบมีเวลาศึกษาน้อย ขาดความเข้าใจในรายละเอียดของระเบียบ และคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการอบรม ชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่ได้รับการอบรมมีเพียงประธานคณะกรรมการและเลขานุการเท่านั้น และอีกประการหนึ่ง โครงสร้างของระเบียบนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากระเบียบเดิมมาก กล่าวคือ ให้มีคณะกรรมการมาจากบุคคล 3 กลุ่มเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ซึ่งแต่เดิมคณะกรรมการกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูมีเพียงผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ส่วนอีกสองกลุ่มนั้นก็ไม่ได้ระบุว่าจะต้องมาจากผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าหรือกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ก็ได้กำหนดว่าจะต้องมาจากข้าราชการหน่วยงานอื่นที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปฏิบัติตามบทบาทในระเบียบใหม่ของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผลการวิจัยด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป เป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติตามบทบาทด้านการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนข้อที่คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติตามมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมใช้แรงงานในการทำกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบ และการมีส่วนร่วมในการทำ

หน้าที่ประสานงานให้ชุมชนเข้ามาพัฒนาโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุ ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า คณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทตามสถานที่ตั้งของโรงเรียนซึ่งกระจายตามชนบท และมีอาชีพเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ ฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองไม่เอื้อที่จะบริจาคทรัพย์ได้มากนัก การบริจาคแรงงานจึงเป็นบทบาทที่ปฏิบัติมากกว่า เช่นเดียวกับการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และการได้มีส่วนร่วมในการประสานงานให้ชุมชนเข้ามาพัฒนาโรงเรียนเป็นบทบาทที่คณะกรรมการสามารถปฏิบัติได้ดี ทั้งนี้โรงเรียนประถมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนในชนบท ประชาชนจะได้พบเห็นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ง่าย ผู้ที่เป็นคณะกรรมการโรงเรียนจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

1.3 ผลของการวิจัยด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติตามบทบาทด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนข้อที่คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การได้มีส่วนร่วมรับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมรับทราบความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีโอกาสได้เข้าอบรม ศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อทำความเข้าใจเรื่องแผนงานของโรงเรียนแต่ละประเภท เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยทั่วไปโรงเรียนประถมศึกษา มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนจากสื่อต่าง ๆ เช่น หอกระจายข่าว แผ่นพับ จากนักเรียน จากการประชุม ทำให้ผู้ปกครองหรือประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงเรื่องราวของโรงเรียน ส่วนการเห็นชอบในแผนงานของโรงเรียนนั้นโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มักจะดำเนินการอะไรที่ต้องอาศัยชุมชน มักจะเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ซึ่งต้องขอความสนับสนุนจากชุมชนก่อน บทบาทนี้คณะกรรมการโรงเรียนจึงเข้าใจในบทบาทดี ส่วนข้อการมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรม ศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อเข้าใจแผนงานของโรงเรียนน้อยนั้น เนื่องจากงบประมาณในการจัดอบรม และจัดทำเอกสารในด้านนี้ไม่มี จึงทำให้มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น

1.4 ผลการวิจัยด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา การปฏิบัติตามบทบาทด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอยู่ระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนข้อที่คณะกรรมการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุนเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียน รองลงมา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การได้มีส่วนกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียนและคุณธรรมของนักเรียน เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองโดยทั่วไปให้ความสนใจเพราะนักเรียนซึ่งเป็นลูกหลานของคณะกรรมการโรงเรียนย่อมเป็นที่ต้องการให้ลูกหลานได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีคุณธรรม

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน มีการปฏิบัติบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ เอ็ดเวิร์ด แพทริก คลิกเลย์ (1993 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการปกครองโรงเรียนตามการรับรู้ และความคาดหวังของศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการโรงเรียนที่มีต่อบทบาทของตนด้านมนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ พบว่า มีความเห็นที่แตกต่างกันของคณะกรรมการโรงเรียนกับศึกษานิเทศก์ในเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง และการรับรู้ที่เป็นจริงในด้านงบประมาณ การติดต่อสื่อสารทักษะการจัดการและทักษะวิชาชีพ และจากการวิจัยที่กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการ ครูปฏิบัติตามบทบาทสองหน้าที่คือ หน้าที่บริหารและผู้สอนตามหน้าที่ของทางราชการ อีกบทบาทหนึ่งทำหน้าที่คณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งสองบทบาทซ้ำซ้อนกันและต่างก็ได้ปฏิบัติตามระเบียบกรรมการศึกษาเดิมก่อน จึงมีความคุ้นเคยกับการใช้ระเบียบมากกว่าคณะกรรมการกลุ่มอื่น และทราบในบทบาทของตนได้เป็นอย่างดี เพราะว่าระเบียบคณะกรรมการโรงเรียน ที่เป็นเอกสารจะส่งมายังโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนหรือครูมีโอกาสได้ศึกษาก่อนกลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนซึ่งมาจากข้าราชการหน่วยงานอื่นหรือผู้นำในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา จะเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจระเบียบได้ง่ายกว่า กลุ่มกรรมการโรงเรียนที่มาจากผู้ปกครองนักเรียน

2.1 เมื่อพิจารณารายด้านจำนวนตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า ด้านบทบาทสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่ากับผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนกับผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ส่วนผู้ปกครองนักเรียน

หรือศิษย์เก่ากับผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าตามสภาพของ ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู กับผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียนหรือ ข้าราชการครูกับผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เนื่องจากว่าสภาพของผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู เป็นสภาพที่ใกล้ชิดกับ ระเบียบ และเคยชินกับการปฏิบัติตามนโยบายของทางราชการ โดยเฉพาะนโยบายของกรม และกระทรวงต้นสังกัด โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติจะต้องชวนช่วยศึกษาระเบียบ แนวปฏิบัติ จึงทำให้การปฏิบัติตามบทบาทของตนได้ดีกว่าทั้งสภาพของผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า และ สภาพของผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน

2.2 ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือผู้ปกครองหรือศิษย์เก่ากับผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู และผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน กับผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครู ส่วนผู้ปกครองหรือศิษย์เก่ากับผู้ทรงคุณวุฒิ จากประชาชน ไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูได้มีโอกาสศึกษาร่วมกันเพราะ อยู่ในที่ทำงานเดียวกัน และได้พบปัญหาขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยตรงมากกว่าทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนกลุ่มผู้ปกครองหรือศิษย์เก่าไม่แตกต่างกันกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนนั้น เพราะว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีโอกาสศึกษาระเบียบพร้อมกันในระยะเวลานั้น ๆ ที่เท่า ๆ กัน จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกสภาพของคณะกรรมการโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะว่า การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน เป็นนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่กระทรวง ศึกษาธิการได้มอบให้ปฏิบัติพร้อม ๆ กันทั้ง 3 กลุ่ม และได้ลงมือปฏิบัติเป็นระยะเวลาเพียง 1 ปี จึงมีความรู้ความเข้าใจและสนองนโยบายได้น้อยไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา

1. โรงเรียนประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การกำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสนองตอบนโยบายและปฏิรูปการศึกษา และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

2. โรงเรียนประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูล ในการอบรม สัมมนา คณะกรรมการโรงเรียน ให้ปฏิบัติตามบทบาททั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสนับสนุนการศึกษาของ โรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษา

3. คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาได้นำข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

4. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรนำ ผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรจัด ประชุม สัมมนาคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ แนวทางปฏิบัติตามบทบาท ของคณะกรรมการโรงเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาการศึกษา ในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม การปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ทั้งด้านการจัดการด้านงบประมาณ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับเขตและระดับประเทศ

2. ควรมีการวิจัย การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการเฉพาะด้าน

3. ควรมีการศึกษา ปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, สำนักงาน. การประกันคุณภาพการศึกษา. สระบุรี :
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2540.
- _____. การประชุมสัมมนากรรมการโรงเรียนเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาปี 2539 สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. สระบุรี : ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา.
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2539.
- _____. ข้อมูลทางการศึกษาจำนวนโรงเรียน ที่ตั้ง และโทรศัพท์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี (ฉบับปรับปรุง). สระบุรี : ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ.
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2540.
- _____. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
พ.ศ. 2539. สระบุรี : ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี, 2539. อัดสำเนา.
- _____. สถิติการศึกษาปีการศึกษา 2540 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี.
สระบุรี : ฝ่ายแผนงาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2540.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต. กรุงเทพฯ : การศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและวิธีการ
ถ่ายทอด," เอกสารการรายงานดำเนินงาน. ตามโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบ
ความร่วมมือขององค์กรชุมชน (คณะกรรมการศึกษา) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา,
2530. อัดสำเนา.
- _____. การปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาการประถมศึกษาแห่งชาติปี 2540.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540.
- _____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
เล่ม 6. กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์, 2528.
- _____. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.

กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาชน. การประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์เจริญผล, 2523.

เจษฎา บุระจารุ. การศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

ดิเรก พลเลิศ. บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัดตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

เต็ม แยมเสมอ. การบริหารการศึกษารูปคณะกรรมการ. กรุงเทพฯ : อักษรสมัย,

2524.

ถนอม สุขสง่าเจริญ. บทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาโรงเรียนประชาบาล เขต

จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

2527. อัดสำเนา.

ทิตยา สุวรรณชัย. ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาการคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ. พระนคร : โรงพิมพ์ท้องถิ่น, 2527.

_____. "สังคมวิทยา," ใน วิทยาศาสตร์สังคม. หน้า 62 - 169. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ บทบรรณาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : บริษัท วิเคราะห์ธุรกิจและ

การจัดการ จำกัด, 2523.

นัฐเสฐ โพธิ์ศรีทอง. บทบาทของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนอนุปริญญาประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ประจักษ์ ลุนราศรี. การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการศึกษาโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.

- ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
นักการศึกษา และกรรมการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานันท์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล. ความคิดเห็นของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน และครูเกี่ยวกับ
บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานันท์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์
 วัฒนาพานิช จำกัด, 2519.
- _____. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
 จำกัด, 2523.
- โยธะดา แก้วปลั่ง. การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถม
ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินูญานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วแดง. "การรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่กับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา,"
 ใน การวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 116 - 124.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2521.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
 อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิจิตร ปรานีธรรม. บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 9.
 ปรินูญานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2527. อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. คู่มือการปฏิบัติการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็น
โรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ. กรุงเทพฯ :
 กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2539.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาศึกษา

พ.ศ. 2539 - 2540. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผน การศึกษา ศาสนา
วัฒนธรรม กระทรวงศึกษาศึกษา. กระทรวงศึกษาศึกษา, 2538.

_____. แนวทางการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

สุรพล พุฒคำ. บทบาทของสภาฝึกหัดครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมนุญย์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2525.

อุทัย หิรัญโต. ประมุขศิลปะ ศิลปะของการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.

สมัยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ดวงกมลการพิมพ์, 2522.

อำนาจ ปราสาททอง. ปัญหาการดำเนินการด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียน

มัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

Becerra, Gloria Vega. "Role Perceptions of Administrators and

Community Representatives in Participatory Decision Making,"
Dissertation Abstracts International. 34(11) : 1974.

De Caro, John Joseph. "Group Management : The Administrative Team
and Supporting Theory," in Dissertation Abstract. 37(3) :
1321 - A ; September, 1976.

Lingren, H.C. Introduction to Social Psychology. New Delhi : Witey
Eastern Private Limited, 1973.

Quigley, Edward Patrick. "School Governance : The Perception and
Ideal Expectations Committee Members of Their Roles, and
Responsibilities," Dissertation Abstracts International.
Boston College, 1993.

Sarbin, Theodore R. "Role Psychological Aspects," International
encyclopedia of the Social Sciences Vol. 13 and 14.
New York : The macmillan Co., and The Free Press, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสระบุรี การตอบคำถามของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน เนื่องจากการนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวม จึงขอให้ท่านตอบตามความคิดเห็นอย่างแท้จริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในการปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 41 ข้อ พร้อมคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นายวุฒิ สุวรรณรังษี

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใดในคณะกรรมการโรงเรียน
 - () ผู้บริหารโรงเรียนหรือข้าราชการครูในโรงเรียน
 - () ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่าของโรงเรียน
 - () ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการ

โรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าท่านได้ปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับใด หรือมิได้ปฏิบัติ และโปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือของแบบสอบถามในแต่ละข้อ เพียงช่องเดียวให้ตรงกับสภาพที่แท้จริงมากที่สุดดังนี้

- ช่องมาก หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ช่องปานกลาง หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ช่องน้อย หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตัวอย่างการตอบ

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
(0)	ท่านได้มีส่วนร่วมกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจัดขึ้น.....	.../...			

จากตัวอย่างข้างบนแสดงว่า ท่านมีผลตอบเห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในระดับมาก เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจัดขึ้น

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	<u>ด้านบทบาทหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ของโรงเรียนโดยทั่วไป</u>				
1.	ท่านมีส่วนในการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหว ของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ.....				
2.	ท่านได้มีส่วนทำให้ชุมชนเข้าใจการจัด การศึกษาของโรงเรียน.....				
3.	ท่านได้มีส่วนในการทำหน้าที่ประสานงาน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โรงเรียน.....				
4.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรเพื่อ ทำกิจกรรมของโรงเรียน.....				
5.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุ ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน.....				
6.	ท่านได้มีส่วนใช้แรงงานในการทำกิจกรรม ของโรงเรียน.....				
7.	ท่านได้มีส่วนช่วยเหลือและประสานการ ช่วยเหลือกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของ นักเรียน.....				
8.	ท่านได้มีส่วนช่วยเหลือและประสานการ ช่วยเหลือกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของ โรงเรียน.....				

ถ้าท่านไม่ได้ปฏิบัติมีสาเหตุเพราะ.....

.....

ท่านต้องการให้มีการปฏิบัติสิ่งใดนอกเหนือจากบทบาทที่ได้กำหนดไว้บ้าง.....

.....

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539				
9.	ท่านมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรม ศึกษา เอกสารตำรา เพื่อทำความเข้าใจเรื่อง การวางแผนแม่บท.....				
10.	ท่านมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรม ศึกษา เอกสารตำรา เพื่อทำความเข้าใจเรื่อง แผนงานของโรงเรียนแต่ละประเภท.....				
11.	ท่านมีส่วนในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียน.....				
12.	ท่านมีส่วนในการประชุมคณะกรรมการจัดทำ แผนโรงเรียน.....				
13.	ท่านมีส่วนในการให้ความเห็นชอบแผนงาน โรงเรียน.....				
14.	ท่านได้มีส่วนรับทราบผลการปฏิบัติงานตาม แผนงานของโรงเรียน.....				
15.	ท่านมีส่วนในการให้ความเห็นชอบในการ จัดสรรงบประมาณตามแผนงานของ โรงเรียน.....				
16.	ท่านเป็นคณะกรรมการการเงินซึ่งมีส่วน รับผิดชอบในการบริหารการเงินของ โรงเรียน.....				

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
17.	ท่านได้รับรายงานเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ของโรงเรียนในฐานะคณะกรรมการ โรงเรียน.....				
18.	ท่านได้มีส่วนรับทราบความก้าวหน้า เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานของ โรงเรียน.....				
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนงานของ โรงเรียน.....				
20.	ท่านมีส่วนในการให้ความเห็นชอบแผนงาน บริการชุมชนของโรงเรียน.....				
21.	ท่านมีส่วนในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประสานงานของโรงเรียนกับชุมชน.....				
22.	ท่านได้มีส่วนรับทราบผลการดำเนินงานตาม แผนงานบริการชุมชนของโรงเรียน.....				
23.	ท่านได้ร่วมการเสนอชื่อในการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทและแผนพัฒนา โรงเรียน.....				
24.	ท่านได้ร่วมการเสนอชื่อในการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำนโยบายของโรงเรียน..				
25.	ท่านได้ร่วมการเสนอชื่อในการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนงานของโรงเรียน..				

ถ้าท่านไม่ได้ปฏิบัติมีสาเหตุเพราะ.....

.....

ท่านต้องการให้มีการปฏิบัติสิ่งใดนอกเหนือจากบทบาทที่ได้กำหนดไว้บ้าง.....

.....

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	<u>ด้านบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน</u> <u>กับการประกันคุณภาพ</u>				
26.	ท่านได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านบุคลากร (ครู, นักเรียน, ภารโรง) ให้กับ โรงเรียน.....				
27.	ท่านได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้าน งบประมาณ (เงิน, วัสดุ, ครุภัณฑ์) ให้ กับโรงเรียน.....				
28.	ท่านได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ (อาคารเรียน อาคารประกอบ) ให้กับโรงเรียน.....				
29.	ท่านได้มีส่วนกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้ กับโรงเรียน.....				
30.	ท่านได้มีส่วนกำหนดคุณลักษณะของสื่อที่ใช้ สำหรับการเรียนการสอนให้กับโรงเรียน..				
31.	ท่านได้มีส่วนกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น.....				
32.	ท่านมีส่วนช่วยแสวงหาวิทยากรท้องถิ่น ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนให้กับโรงเรียน.....				
33.	ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรใน ท้องถิ่นมาช่วยรับผิดชอบในการทำกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้กับโรงเรียน.....				

ข้อที่	การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
34.	ท่านได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการบริหารงาน โรงเรียนด้านอาคาร สถานที่.....				
35.	ท่านได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนโดยยึดเด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.....				
36.	ท่านได้มีส่วนร่วมส่งเสริมการวัดผล ประเมินผล ตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน.....				
37.	ท่านได้มีส่วนร่วมส่งเสริมให้โรงเรียน บริหารงานให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....				
38.	ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน คุณภาพของนักเรียนตามเป้าหมายของ หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง.....				
39.	ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนตามเกณฑ์ มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข.....				
40.	ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับคุณธรรมของนักเรียน.....				
41.	ท่านได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา สนับสนุน เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียน.....				

ถ้าท่านไม่ได้ปฏิบัติมีสาเหตุเพราะ.....

.....

ท่านต้องการให้มีการปฏิบัติสิ่งใดนอกเหนือจากบทบาทที่ได้กำหนดไว้บ้าง.....

.....

"ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบจนครบทุกข้อ"

ภาคผนวก ข

ที่ ทม 1007/0906

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

เนื่องจาก นายวุฒิ สุวรรณรัช เป็นสិทธิระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามบทบาทของ
คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี" ซึ่งขึ้นอยู่กับ
ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์

ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์น้อย

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอหนังสือราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยขอให้คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2541 พร้อมทั้งขอเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ทำเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นักศึกษา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/0906

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

เนื่องจาก นายวุฒิ สุวรรณรังษี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามบทบาทของ
คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี" ทั้งนี้
ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์

ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยขอให้คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2541 พร้อมทั้ง ขอเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ทำเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่ผู้คนนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/0906

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขออนุญาตถอน

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

เนื่องจาก นายวุฒิ สุวรรณรังษี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามบทบาทของ
คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี" ทั้งนี้
ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์

ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์น้อย

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตถอนเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลือที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/0906

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

เนื่องจาก นายวุฒิ สุวรรณรังษี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามบทบาทของ
คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี" ทั้งนี้อยู่
ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพาศย์

ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อ่อนน้อย

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ทำเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 1167/1863

(ครุฑ) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
ถนนพหลโยธิน อำเภอเมืองสระบุรี
18000

13 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อนุญาตให้ นายวุฒิ สุวรรณรังษี
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับคณะกรรมการ
โรงเรียนของโรงเรียนในสังกัด ทั้งนี้สัปดาห์จะประสานงานกับโรงเรียนด้วยตนเอง ในระหว่าง
เดือนกุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2541

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ได้พิจารณาแล้วว่าการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว
มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายเทพพิทักษ์ คันธวัฒน์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 036-211524

โทรสาร. 036-212489

ภาคผนวก ค

**รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี
ที่เป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือ จำนวน 5 โรงเรียน**

.....

1. โรงเรียนอนุบาลสระบุรี	สำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองสระบุรี
2. โรงเรียนชุมชนนิคมทับทิมทองสงเคราะห์ 1	สำนักงานการศึกษาอำเภอแก่งคอย
3. โรงเรียนวัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	สำนักงานการศึกษาอำเภอหนองแค
4. โรงเรียนวัดสูง (สูงสง่าวิทยาคาร)	สำนักงานการศึกษาอำเภอเสาไห้
5. โรงเรียนวัดพระพุทธบาท	สำนักงานการศึกษาอำเภอพระพุทธบาท

.....

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 โรงเรียน

.....

สำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองสระบุรี

ในเขต	1. โรงเรียนศาลาแดง
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดเขาจำปา (เทียนราษฎร์อุทิศ)
	2. โรงเรียนวัดโคกหนามแท่ง
	3. โรงเรียนวัดพระพุทธฉาย
	4. โรงเรียนวัดหนองยาวสูง
	5. โรงเรียนวัดกุดนกเปล้า
	6. โรงเรียนวัดตะกรุด
	7. โรงเรียนวัดทุ่งสำริกา (ที่-สาโรจน์อุปถัมภ์)
	8. โรงเรียนวัดโนนสภาราม
	9. โรงเรียนวัดสุวรรณคีรี
	10. โรงเรียนวัดหนองบัว
	11. โรงเรียนชุมชนวัดหนองโนใต้

สำนักงานการศึกษาอำเภอแก่งคอย

ในเขต	1. โรงเรียนทับทิม
	2. โรงเรียนนิคมทับทิมสงเคราะห์ 2
	3. โรงเรียนสมุห์พร้อมศิษย์สามัคคีวนาราม
	4. โรงเรียนหนองผักบุ้ง
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดกระเหรียงคอม้า
	2. โรงเรียนวัดบึงไม้
	3. โรงเรียนวัดสุนทรวิภาส
	4. โรงเรียนวัดท่าคล้อ
	5. โรงเรียนบ้านผางสามัคคี

6. โรงเรียนบ้านหินซ้อน
7. โรงเรียนวัดศิริมิตร (ศิริมิตร)
8. โรงเรียนวัดถ้ำเต่า
9. โรงเรียนวัดสองคอนกลาง
10. โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทน้อย
11. โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง
12. โรงเรียนวัดโคกกกรุง
13. โรงเรียนวัดบ้านดง
14. โรงเรียนวัดบุรืการาม
15. โรงเรียนวัดหนองน้ำเขียว
16. โรงเรียนวัดห้วยคงคาวราวาส
17. โรงเรียนบ้านโคกสะอาด
18. โรงเรียนวัดนาบุญ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองแค

ในเขต	1. โรงเรียนหินกอง (พิบูลอนุสรณ์)
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดขอนแก่น
	2. โรงเรียนวัดโคกกลาง
	3. โรงเรียนวัดสันติวิหาร
	4. โรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม
	5. โรงเรียนวัดหนองสมัคร
	6. โรงเรียนวัดบัวลอย
	7. โรงเรียนวัดร่องแซง
	8. โรงเรียนสันมะค่า บกน้อยสามัคคี
	9. โรงเรียนวัดบ้านลาด
	10. โรงเรียนวัดหนองตะเฒ่า
	11. โรงเรียนหนองปลาหมอ
	12. โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ

13. โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
14. โรงเรียนวัดหนองปลิง
15. โรงเรียนวัดหนองสะเดา
16. โรงเรียนวัดกุ่มหัก
17. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
18. โรงเรียนวัดบ้านจาน
19. โรงเรียนห้วยขมิ้น
20. โรงเรียนห้วยทราย
21. โรงเรียนห้วยทางหลวง

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองแขง

ในเขต	1. โรงเรียนชุมชนวัดหนองพลับ
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดหนองทางบุญ
	2. โรงเรียนวัดคูตะเภา
	3. โรงเรียนวัดไก่เสา
	4. โรงเรียนบ้านใหม่
	5. โรงเรียนวัดหนองกิมมัว
	6. โรงเรียนวัดหนองสีดา
	7. โรงเรียนวัดหนองหัวโพ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมอ

ในเขต	1. โรงเรียนบ้านหมอ พัฒราษฎร์
นอกเขต	1. โรงเรียนบ้านตลาดน้อย
	2. โรงเรียนวัดหนองนางปู้
	3. โรงเรียนวัดหนองพันเรือ
	4. โรงเรียนหรรเทพ
	5. โรงเรียนวัดสุนทรเทพนิ
	6. โรงเรียนบ้านครัว
	7. โรงเรียนบ้านหนองบัว

8. โรงเรียนวัดมหาโลก
9. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
10. โรงเรียนวัดหนองคล้า
11. โรงเรียนวัดมะขามเรียง

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเส้าไห้

ในเขต	1. โรงเรียนวัดบ้านยาง
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดขัน
	2. โรงเรียนวัดต้นตาล
	3. โรงเรียนวัดท่าช้าง
	4. โรงเรียนวัดบ้านซึ้ง
	5. โรงเรียนวัดเจ้าฟ้า
	6. โรงเรียนวัดสมุหประดิษฐ์
	7. โรงเรียนบ้านเขาหินใต้
	8. โรงเรียนบ้านสันประดู่
	9. โรงเรียนวัดบำเพ็ญพรต

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระพุทธรบาท

ในเขต	1. โรงเรียนพระพุทธรบาท
	2. โรงเรียนธารเกษม
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดหนองคณที
	2. โรงเรียนบ้านเขาพลัด
	3. โรงเรียนวัดเขาวง
	4. โรงเรียนบ้านพกร่าง
	5. โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์
	6. โรงเรียนบ้านเขาเลี้ยว
	7. โรงเรียนวัดศรีอัมพร
	8. โรงเรียนบ้านชัยชะอม
	9. โรงเรียนบ้านชัยครก

10. โรงเรียนประชาสงเคราะห์รังสรรค์
11. โรงเรียนวัดศรีบุญญาราม
12. โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิหารแดง

ในเขต	1. โรงเรียนวัดบ้านลำ 2. โรงเรียนวิหารแดง
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดสร้างบุญ 2. โรงเรียนบ้านบางกง 3. โรงเรียนบ้านหัวถนน 4. โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร 5. โรงเรียนบ้านราษฎร์เจริญ 6. โรงเรียนวัดเกาะเชิงหวาย 7. โรงเรียนวัดคลองยาง 8. โรงเรียนวัดหนองโพธิ์ 9. โรงเรียนวัดเจริญธรรม 10. โรงเรียนวัดหนองไทร

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมวกเหล็ก

ในเขต	1. โรงเรียนวัดมวกเหล็กนอก
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดมวกเหล็กใน 2. โรงเรียนบ้านหมาก 3. โรงเรียนบ้านทับพริก 4. โรงเรียนบ้านเขาไม้แก้ว 5. โรงเรียนนิคมสร้างตนเองเลี้ยงโคนม 6. โรงเรียนบ้านคลองไทร 7. โรงเรียนบ้านชันน้อยใต้สามัคคี 8. โรงเรียนบ้านหลังเขา 9. โรงเรียนวัดปากคลอง

10. โรงเรียนวัดสวนทองรวมมิตร
11. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 68
12. โรงเรียนบ้านชัยสนุ่น
13. โรงเรียนบ้านหนองมะค่า
14. โรงเรียนบ้านหนองเอี้ยว
15. โรงเรียนบ้านชัยน้อยเหนือ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองโดน

ในเขต	1. โรงเรียนหนองโดน (สนธิประชากร) 2. โรงเรียนชุมชนหนองโดน (ประมาณราษฎร์บริบาล)
นอกเขต	1. โรงเรียนชุมชนบ้านกล้วย (สราญราษฎร์) 2. โรงเรียนวัดหัวถนน 3. โรงเรียนวัดคลองบุญ 4. โรงเรียนบ้านหลังสวน

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอนพุด

ในเขต	1. โรงเรียนวัดดอนพุด
นอกเขต	1. โรงเรียนวัดดอนทอง 2. โรงเรียนวัดหนองมน 3. โรงเรียนวัดช้าง

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังม่วง

ในเขต	1. โรงเรียนบ้านวังม่วง
นอกเขต	1. โรงเรียนบ้านท่าฤทธิ 2. โรงเรียนวัดคภาพราน 3. โรงเรียนวัดวังยาง 4. โรงเรียนบ้านป่าลานหินดาด 5. โรงเรียนบ้านโป่งตะขบ 6. โรงเรียนบ้านดงมะเกลือ 7. โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคี 8. โรงเรียนบ้านแสงทอง

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ในเขต	1. โรงเรียนหน้าพระลาน
นอกเขต	1. โรงเรียนบ้านเขารวก
	2. โรงเรียนคิ่งเขาเขียว
	3. โรงเรียนวัดเขาหิน
	4. โรงเรียนวัดป่าคา
	5. โรงเรียนวัดห้วยบง
	6. โรงเรียนวัดท่าวัว
	7. โรงเรียนวัดพุแค
	8. โรงเรียนวัดมงคล
	9. โรงเรียนวัดเปลือขาว

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวุฒิ สุวรรณรังษี

เกิดวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2483

สถานที่เกิด อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 255/110 หมู่บ้านอยู่สบาย 5 ถนนเทศบาล 4 ตำบลปากเพรียว

อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี 18000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2502 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสระบุรี

พ.ศ. 2504 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี

พ.ศ. 2508 ประกาศนียบัตรครุพิเศษมัธยม

พ.ศ. 2520 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2541 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2504 ครูจิตอาสา โรงเรียนวัดตาลเดี่ยว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2509 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านช่องไต้ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2523 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2524 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. 2530 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2534 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2535 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2536 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2538 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

พ.ศ. 2540 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2541 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี - ปัจจุบัน

การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

บทคัดย่อ
ของ
วุฒิ สุวรรณรังษี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้าน สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป ด้านบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 และด้านบทบาทการพิจารณาการประกันคุณภาพ โรงเรียน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนหรือข้าราชการครู จำนวน 600 คน ผู้ปกครองนักเรียนหรือศิษย์เก่า จำนวน 574 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน จำนวน 574 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 1,748 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 41 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน
2. การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 สถานภาพ

THE OPERATION AS A ROLE OF PRIMARY EDUCATION COMMITTEES
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF SARABURI
CHANGWAT PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

WUTI SUWANARANGSRI

Presented in partial fulfilment of the requirements for the
Master degree of Education in Administration Education
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this research were to study and to compare the operation as a role of Primary Education Committees under the jurisdiction of the Office of Saraburi Changwat Primary Education in 3 dimensions. The first one was general support in education, the second one was roles regarding rules of the Ministry of Education based on the Primary Education Committees B.E. 2539 and the last one was roles of consideration educational quality insurance. It is divided to status of Primary Education Committees.

The samples of this research were 1,748 Primary Education Committees composed of 600 school administrators or teachers, 574 students' parents or alumni and 574 specialists from people.

The instruments used to collect data were questionnaires with 41 items on 3 levels of rating scale. The reliability of questionnaires was 0.97. The data were analyzed by mean, standard deviation and variance.

Findings

1. The operation as a role of Primary Education Committees, regarding all 3 dimensions was in medium level.
2. The operation as a role of Primary Education Committees, regarding all 3 status, was different at the level of statistic significant .05.